

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

7 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de engagementen aangegaan naar aanleiding van het inburgeringsdecreet en de uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement van 2 juli 2003

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de actualisering van het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het niet-uitvoeren van het decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het Antwerpse initiatief inzake alcoholverslaving bij jongeren

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de plannen van federaal minister Demotte om verkoop van sigaretten aan jongeren onder de 16 jaar te verbieden

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de verspreiding van tbc door ondergedoken illegalen

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opname van jongeren met zware psychiatrische problemen in de instellingen voor bijzondere jeugdzorg

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de recente staking in de Vlaamse jeugdinstanties

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over binnenlandse adopties

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de protocolovereenkomst in verband met het terugbetalen van rolstoelen

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de toekomst van de openbare psychiatrische ziekenhuizen in Geel en Rekem en het UZ Gent in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de operationalisering van het armoededecreet

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Dinsdag 7 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Koen Helsen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.04 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de engagementen aangegaan naar aanleiding van het inburgeringsdecreet en de uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement van 2 juli 2003

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de engagementen aangegaan naar aanleiding van het inburgeringsdecreet en de uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement van 2 juli 2003.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb over deze aangelegenheid reeds op 12 juni 2003 een interpellatie gehouden. Daarna werd in de plenaire vergadering een motie goedgekeurd over de uitvoering van de engagementen uit het inburgeringsdecreet. In februari 2003 volstond immers niet het goedkeuren van het decreet : vooral de uitvoeringsbesluiten waarvoor ons een engagement werd beloofd, en de verduidelijking van een aantal thema's waren pijnpunten tijdens de bespreking in de plenaire vergadering.

Er werd ook een heel concreet tijdsschema naar voren geschoven. Bij mijn vorige interpellatie heb ik het daar al over gehad. In elk geval wordt dit decreet volgens ons met vertraging uitgevoerd. De regering heeft weliswaar tijdens de laatste minister-raad van juli een voorstel van besluit goedgekeurd. Daar hoorde ook een omstandige nota bij omtrent de financiering, de meerjarenplanning, enzovoort. Dat voorstel zou naar de Raad van State zijn ge-

stuurd, en ik weet niet of het intussen al is teruggekeerd.

Toch is dit decreet nog een interpellatie waard, want minister Vogels had destijds toegezegd dat ik haar om de drie maanden mocht ondervragen. Zij meende dat het niet nodig zou zijn, maar intussen is het al de tweede keer na de goedkeuring van het decreet dat ik interpelleer. Bovendien lopen de contracten voor de onthaaltrajecten op het einde van deze maand ten einde. Het nieuwe decreet zou dus nu in werking moeten treden, zodat er een overgang kan worden gemaakt.

Mevrouw de minister, intussen hebt ook u wellicht al verontrustende signalen ontvangen. In een brief meldde de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten twee concrete zaken te betreuren. Zo zijn de OCMW's geen betrokken partij. Bij de bespreking van het inburgeringsdecreet werden nochtans amendementen ingediend om overal in de tekst 'gemeentebestuur' te vervangen door 'lokaal bestuur'. Dat zou op het terrein nogal een verschil hebben gemaakt. Daarnaast heeft de VVSG ook ernstige vragen bij de leeftijdsgrens van 65 jaar die zou worden gehanteerd om mensen een inburgeringstraject te geven.

De VVSG maakt zich ook zorgen over de bestaande trajecten en de financiering daarvan. Nu worden er zo'n 250 tot 300 trajecten betaald door gemeenten. Die zouden door de Vlaamse Gemeenschap worden overgenomen op basis van de begroting van 2003. De middelen daarvoor moeten vanaf november worden uitgegeven, maar de vraag is of ze inderdaad kunnen worden overgenomen. Als dat niet gebeurt, dan is er van het groeipad van de voorbije jaren geen sprake meer, en is er zelfs een achteruitgang. Verder vraagt de VVSG ook dat bij het onderling afstemmen van de organisaties die hiermee bezig zijn, het concept van de modulering zou worden bekeken. Ten slotte vraagt ze het se-

Van Cleuvenbergen

cundaire traject met veel argwaan te blijven bekijken.

Intussen is ook het inwerkingsdecreet klaar en is een en ander bekend over het secundaire traject. Het is belangrijk dat ook vanuit het parlement te volgen, want in het decreet werd de mogelijkheid geboden het primaire traject, dat volledig onder de bevoegdheid van de minister van Welzijn valt, over te slaan en onmiddellijk met het secundaire traject te beginnen. Naar ik verneem, wil de regering daar op grote schaal gebruik van maken. Dat zou betekenen dat het eerste traject zou wegvallen, terwijl daarin onder meer maatschappelijke oriëntering, een basisaanbod Nederlands en een stukje oriëntering naar tewerkstelling zitten. Ik verwijs ook naar wat vroeger is gezegd over het starten met een gelijkgeschakeling van diploma's. Het lijkt de bedoeling, om toch nog te kunnen volgen, zo veel mogelijk mensen in het secundaire traject te laten beginnen. Ik hoop echter dat ik me hierin vergis.

Volgens het decreet krijgen de mensen een inburgeringsattest na het primair traject. Mensen die meteen naar het secundair traject worden doorgestuurd, zouden daarmee dus ook een bewijs van inburgering krijgen. We hebben voorgesteld dit afhankelijk te maken van het beëindigen van het traject om de mensen geen verkeerd signaal te geven. Het attest geeft zowel de nieuwkomers als de mensen van hier de indruk dat ze ingeburgerd zijn, terwijl het niet eens zeker is dat ze maatschappelijke oriëntering hebben gehad.

Er zijn me nog andere bedenkingen meegedeeld. Hoe zit het bijvoorbeeld met het akkoord dat met de onthaalbureaus zou worden afgesloten? Hoe wordt dat in de gemeenten geïmplementeerd? Op dit ogenblik hebben maar een goede 200 gemeenten ervaring met onthaaltrajecten. Veel gemeenten zal dus nog een incentive moeten worden gegeven om het voor hen aantrekkelijk te maken. De gemeente zal vanaf 1 november een informatieplicht hebben. Vlaanderen zou pakketten opmaken en de onkosten dragen om het de gemeenten gemakkelijker te maken. Hoe zit het daarmee?

Hoever staat het met het basisaanbod Nederlandse taal en de afstemming op het onderwijs om de overgang naar het regulier onderwijs te kunnen maken? Hoe zit het met de samenwerkingsovereenkomst met de ministers van Werkgelegenheid en Onderwijs die de minister van Welzijn zou afsluiten met het oog op het secundair traject?

Hoe zit het met de bestaande onthaalbureaus? Ik heb begrepen dat als het aanbod voldoende is, de bureaus allemaal zouden kunnen blijven bestaan en dat de erkenningsvoorwaarden deels zouden worden ingetrokken. Aanvankelijk moest er een plan worden gemaakt voor organisatie en werking waarop alle nieuwkomers een beroep konden doen. Dat zou uitgesteld worden. Wat echter niet is uitgesteld, is dat met alle gemeenten een samenwerkingssakkoord moet worden afgesloten. Ik vraag me echter af of dit nog haalbaar is tegen 1 november, het moment waarop het vorige systeem afloopt, aangezien zulks ook aan de gemeenteraden moet worden voorgelegd.

Wat met de nieuwkomers die nu geen aanbod krijgen en die dus over zes maanden allicht nog niet begonnen zullen zijn met een traject, zodat hun kans verkeken is? Behouden zij hun rugzak met rechten tot wanneer binnen vijf jaar het aanbod volledig is, zodat ze er alsnog een beroep op kunnen doen?

Mevrouw de minister, ik heb ook bedenkingen gehoord van mensen uit de sector die zich ongerust maken over de kwaliteit van het onthaalaanbod wanneer dit systeem op 1 november in werking zal treden. Enerzijds wordt het primair traject uitgeschakeld, maar anderzijds is er tot nu toe ook heel weinig informatie verspreid.

Onze motie, die in de plenaire vergadering werd goedgekeurd, betrof eveneens nieuwkomers, hun rechten, plichten en mogelijkheden. Verder ging ze ook over onthaalbureaus, want die zitten ook in onzekerheid, bijvoorbeeld over het personeel. De situatie van de VZW's in Antwerpen zou ook hiermee te maken hebben. Ook dat is een groot probleem. Als die VZW's worden opgeheven, dan worden ze overgenomen door de stad. Het personeel heeft echter een ander statuut. De stad neemt personeel aan op basis van een diploma. Uit ervaring weet ik dat in de onthaalbureaus vaak ook mensen zijn aangeworven die weliswaar geschikt waren, maar niet over het diploma beschikten dat naar de normen van de stad is aangewezen. Bovendien zouden ze dienstjaren en dergelijke verliezen. Dat maakt het niet echt aantrekkelijk om in een onthaalbureau te werken.

Ten slotte hebben we ook onze ongerustheid geuit over de lokale overheden. Ik heb echter al de bedenkingen van de VVSG aangehaald.

Mevrouw de minister, we hadden ook gevraagd concrete voorstellen uit te werken voor het inburgeringsaanbod voor minderjarigen. Ik heb echter

Van Cleuvenbergen

vernomen dat er voor hen niets zal gebeuren. Er lopen nu een aantal proefprojecten, die eveneens op 1 november aflopen. Volgend jaar zou er geen begin worden gemaakt met een aanbod voor minderjarigen. De meerderheid heeft nochtans een amendement op het oorspronkelijke decreet goedgekeurd opdat er voor minderjarigen een aanbod zou komen. Het is belangrijk, zeker als we uitgaan van de rechten van het kind, dat dit wordt geïmplementeerd.

Verder werd er ook gevraagd te voorzien in de nodige middelen voor de totstandkoming van een behoeftedekkend aanbod, zowel van primaire als van secundaire trajecten. Ik laat dit aspect buiten beschouwing, want ik vermoed dat het aanbod zal komen in de begroting van 2004. Dat neemt echter niet weg dat we volgende maand van start moeten gaan met de middelen uit de begroting van 2003, en dat is een probleem.

Ten slotte werd gevraagd een realistisch meerjarenplan op te stellen. In de Septemberverklaring van vorig jaar zei toenmalig minister-president Dewael: 'Ik herhaal dat we op het einde van de regeerperiode het aanbod van geplande inburgeringstrajecten moeten kunnen afstemmen op de vraag. Op dat ogenblik kan inburgering een afdwingbare voorwaarde worden. Tegen het einde van de regeerperiode hebben alle nieuwkomers een inburgeringstraject.' We hebben echter altijd onze twijfels gehad omtrent dit decreet, omdat het volgens ons niet realistisch was. In de motie van het Vlaams Parlement wordt een stappenplan gevraagd. Dat maakt het al wat realistischer, maar dan moet het wel een stappenplan zijn waarin we continu vooruitgaan.

Mevrouw de minister, wat is er gebeurd voor het informeren van nieuwkomers, al dan niet behorend tot de verplichte doelgroep en al dan niet zelfbetalers, over rechten en plichten? Wat is er gedaan aan de mogelijkheden die ze achteraf kunnen krijgen bij gebrek aan een aanbod tijdens hun eerste jaar als nieuwkomer? Wat is er gebeurd om de onthaalbureaus te informeren over de reorganisatie en de locatiespreiding, de financiering, de erkenning, de overname van personeel, en de kwaliteitsgaranties omtrent het aanbod door onder meer procesbegeleiding? Wat hebt u gedaan om de lokale overheden te informeren over de overgang van de huidige naar de nieuwe samenwerkingsvormen?

Wat is er geworden van uw engagement om dringend concrete voorstellen uit te werken voor een inburgeringsaanbod voor minderjarigen? Wat gebeurt er met de middelen en met het behoud van een behoeftedekkend aanbod waar het al bestaat, zowel van primaire als van secundaire trajecten?

Wat hebt u gedaan om uw engagement na te komen voor de overname van de financiering en de inspanningen van lokale en andere actoren, zoals het Stedenfonds, de VVSG, de integratiediensten en de VZW's die privé-middelen investeren? Wat gebeurt er met de efficiënte herstructurering van het aanbod Nederlands als tweede taal? En ten slotte, hoe zit het met de garantie op een inburgeringstraject voor alle nieuwkomers, die herhaaldelijk is aangekondigd in beleidsverklaringen?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, collega's, deze interpellatie biedt me een goede gelegenheid om een toelichting te geven bij vrij recente politieke beslissingen over het inburgeringsbeleid.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, uw vragen zijn veelal gesteld vanuit de veronderstelling dat het decreet op 1 november onmiddellijk in werking treedt. Als we waren doorgegaan op de weg van het inburgeringsdecreet zoals het in eerste instantie was opgesteld, en zoals we het hebben uitgewerkt in ons uitvoeringsbesluit dat deze zomer inderdaad naar de Raad van State is gestuurd, dan zouden we inderdaad op 1 november klaar zijn geweest met alle uitvoeringsbesluiten en dan zou het decreet in werking zijn getreden.

De regering is echter tot de vaststelling gekomen dat de capaciteit, dus het aantal inburgeringstrajecten waarin in de huidige formule is voorzien, drastisch omhoog moet. Daartoe moeten we de verschillende ministers die bij het inburgeringsbeleid betrokken zijn, inzetten voor een versterking van de capaciteit, zodat het aantal in te burgeren nieuwkomers kan worden opgetrokken. De gemeenten meegeteld of niet, het gaat nog altijd om minder dan 4.000 inburgeringstrajecten, tussen de 3.100 en de 3.700, wat niet volstaat voor de naar schatting 15.000 nieuwkomers die er recht op zouden hebben.

Vorige keer heb ik op uw vraag geantwoord dat we de resultaten van het onderzoek nog moesten ontvangen. Dat is intussen gebeurd, zodat ik er u straks meer over kan vertellen.

Byttebier

We hebben beslist dat verschillende regeringsleden aan die verhoging van het aanbod zullen meewerken. Het verloop van het inburgeringstraject wordt eigenlijk omgekeerd. Onthaalbureaus verzorgen weliswaar nog steeds het onthaal voor alle nieuwkomers, maar na een intake zal voor sommigen de doorstroming naar NT2, BGDA en de werkvloer sneller gaan dan nu. Op dit ogenblik is dat nog een politieke afspraak, dus het is nog niet in regels gegoten. Die intake bijvoorbeeld kan nog alle kanten op. Het kan vier uur worden, maar ook vier weken.

We hebben vastgesteld dat bij de onthaalbureaus en de primaire trajecten een soort bottleneck ontstond. We konden daardoor wel nog evolueren van 3.100 of 3.700 naar 4.000 of 5.000 trajecten, maar we konden niet onmiddellijk de grote sprong maken. De politieke keuze die we hebben gemaakt is een verhoging van de capaciteit en een versnelde doorstroming van bepaalde nieuwkomers naar NT2 en de werkvloer.

Blijft natuurlijk het eigenlijke verhaal van de onthaalbureaus en de zogenaamde intensieve trajecten die vandaag worden gevolgd. Ik ben ten eerste overtuigd van de kwaliteit van die trajecten. We hebben echter de bedenking gemaakt dat onze intensieve trajecten momenteel vrij duur zijn, gemiddeld 2.900 euro. Ook die trajecten moeten efficiënter kunnen, en we willen dan ook de prijs per traject laten dalen. De respectieve ministers hebben er zich toe geëngageerd aspecten zoals maatschappelijke oriëntatie zeker aan bod te laten komen in het traject waar zij voor instaan.

In welke mate deze nieuwe benadering hard kan worden gemaakt, zal moeten blijken uit de uitvoeringsbesluiten die nu opnieuw zullen worden geschreven. We hebben geen verloren werk gedaan, want voor de nu ter tafel liggende besluiten hebben we al heel wat werk verzet dat nog van nut zal zijn voor de nieuwe uitvoeringsbesluiten.

De mensen in het werkveld, de onthaalbureaus zelf, kregen vaak eerder informatie dan ik hen kon ontvangen. Ik ben immers van oordeel dat er eerst politieke afspraken moeten worden gemaakt vooraleer het werkveld erbij wordt betrokken. Het blijkt echter onmogelijk een absolute informatiestop vol te houden, en er sijpelde dan ook verontwaardigende informatie door. Intussen heb ik de mensen van de onthaalbureaus wel degelijk zelf ontmoet, en heb ik hen uitleg gegeven.

U merkte terecht op dat de contracten ten einde lopen, en dat er wordt verwacht dat ze op 1 november vernieuwd zullen zijn. We zullen dan ook geen vacuüm laten ontstaan, en zullen er voor 1 november bij subsidiedecreet voor zorgen dat de onthaalbureaus inderdaad verder worden gefinancierd zodat de huidige werking niet in het gedrang komt. Het perspectief is echter de nieuwe aanpak die zal worden uitgewerkt per departement samen met de mensen van de ICEM, die zeker al met die dossiers hebben gewerkt, om ervoor te zorgen dat de nieuwe politieke keuze goed wordt uitgewerkt.

De financiering van de onthaalbureaus op 1 november sluit wel verder aan bij de fusiebeweging waarvoor al was gekozen. We hebben nu 26 onthaalbureaus, en we zullen verder fusioneren tot 8. We willen de inburgeringstrajecten verbinden aan NT2, en dan is het ook goed dat dit allemaal onder één dak wordt samengebracht. De interdepartementale werkgroep zal onderzoeken waar die activiteiten het best kunnen worden samengebracht.

In elk geval krijgen de 26 onthaalbureaus hun centen. Dat geld zal dienen voor de werking van de gefusioneerde onthaalbureaus. In de toekomst zullen er nog 8 zijn. Als de uitvoeringsbesluiten er zijn, zullen die 8 de samenwerking met de huizen NT2 moeten organiseren.

Zoals in het decreet is bepaald, kan de verplichting slechts worden opgelegd als alle betrokkenen een onthaaltraject kan worden aangeboden. We hebben de Ufsia en het Vlaams Minderhedencentrum alvast gevraagd na te gaan wie kan worden verplicht tot inburgering. In grote lijnen kunnen drie groepen van nieuwkomers hier niet toe worden verplicht : gezinsleden van een Belg, een burger van de EU of een EER-onderdaan, en ten slotte de Brusselse nieuwkomers.

Voor de inburgering van minderjarigen zijn pilootprojecten uitgewerkt. Die projecten worden met één jaar verlengd. We willen goed onderzoeken wat dit heeft opgeleverd vooraleer we nieuwe maatregelen zullen treffen. We stellen vast dat onthaalbureaus voor minderjarigen veel moeten investeren in netwerkvorming rond scholen en CLB's. Een grotere samenwerking tussen de ministers van Onderwijs en Welzijn is daarom van belang.

Op veel concrete vragen kan ik nog niet antwoorden. Dat kan pas als het decreet in werking treedt en er uitvoeringsbesluiten zijn uitgevaardigd.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik dank de minister voor haar toelichting. Ik heb de indruk dat ze het over een totaal verschillend decreet heeft dan datgene dat we hebben besproken en goedgekeurd. Ze had het over de burgers van de Europese Economische Ruimte. Wie zijn die laatste ? Aan drie groepen van nieuwkomers zou geen verplichting worden opgelegd : gezinsleden van een Belg, een burger van de EU of een EER-onderdaan en de Brusselse nieuwkomers. Op die manier krijgen we alsnog gelijk : de verplichting is een goede zaak, maar het is in feite een lege doos.

Tijdens de bespreking van het decreet is gesteld dat de Vlaamse regering enkel geld zou investeren in mensen die verplicht worden om zich in te burgeren. Is dat zo ? En is er berekend hoe groot die doelgroep is ? Elk jaar zijn er in het Vlaams Gewest ongeveer 20.000 nieuwkomers. We dachten dat ongeveer 14 tot 15.000 van hen tot inburgering zouden worden verplicht. Mevrouw de minister, op basis van wat u zegt, kunnen we veronderstellen dat het er veel minder zullen zijn. Zullen er überhaupt nog mensen overblijven ? Op het internet was uw financieringsplan voor iedereen toegankelijk. In het plan ging u uit van 15.000 mensen. Stapt u van dat cijfer af ?

Niet-begeleide minderjarigen hebben het bijzonder moeilijk. U zegt dat u nog even wilt afwachten alvorens maatregelen te treffen. Dat wil eigenlijk zeggen dat mensen die vandaag op vrijwillige basis met die minderjarigen bezig zijn, aan hun lot worden overgelaten. In 2002 waren er in het basisonderwijs en het secundair onderwijs 4.267 minderjarige nieuwkomers. Er zijn minder middelen nodig om hen te begeleiden, want ze stromen door naar het onderwijs, zodat de inspanningen voor NT2 al snel wegvallen. Als kindvriendelijke regio kunnen we die niet op de tweede plaats zetten.

U zegt dat het decreet niet op 1 november 2003 in werking treedt. Als ik het goed heb begrepen, verlengt u de projecten die de afgelopen jaren liepen, maar ze worden wel aangepast. U sprak over een gemiddelde van 2.900 euro per traject, wat volgens u te duur is. U wilt dat bedrag nu verminderen. Kunt u me zeggen aan welk bedrag u denkt ? Antwerpse VZW's besteden per inburgeringstraject ongeveer 3.500 euro. Hoe zullen ze in die nieuwe omstandigheden nog een aanbod kunnen verzorgen ?

Het inburgeringsattest wordt afgeleverd nadat het primaire traject is afgelegd. Dat attest bewijst dat men is ingeburgerd. Dat primaire traject wordt nu echter uitgesteld. We stelden ons al vragen bij het

beperkte aantal lessen NT2 : 120 of 180 uren. Tijdens de hoorzitting was iedereen het daarover eens. Vandaag zegt u dat dit nog te veel is. Hoe wilt u in die omstandigheden de kwaliteit garanderen ?

U wilt een subsidiedecreet uitwerken, naar het voorbeeld van wat er de afgelopen jaren is goedgekeurd. U wilt de financiering op zich nemen, maar u hebt niet gezegd dat u ook de uitgaven van de gemeenten overneemt. Bij de opmaak van hun begrotingen hebben de gemeenten daar nochtans rekening mee gehouden.

Wij weten niet waarover wij praten en beschikken over geen enkele evaluatie. Dit jaar is er geen rapport over de stand van zaken gemaakt. De voorbije twee jaar is het inburgeringstraject totaal veranderd. In de periode 2001-2002 werd in proefprojecten voorzien. Er is een evaluatie beschikbaar die loopt over een gedeelte van het jaar 2001. Voor 2002 is er geen evaluatie beschikbaar. Ik begrijp niet op basis waarvan de minister de zaken wil omvormen. Er is immers geen enkel houvast beschikbaar.

Wij hebben niet in het inburgeringdecreet geloofd, al zijn wij er voorstander van. Ik wil vooral de mensen niets wijsmaken. Dit decreet heeft alles weg van een luchtbel, zowel voor de nieuwkomers als voor de mensen die hier wonen en steeds opnieuw met migranten worden geconfronteerd. Er wordt een lege doos aangeboden met veel beloftes erin. Ik ben zeer verontwaardigd over deze situatie. Ik wil hierover een motie indienen.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mevrouw Van Cleuvenbergen, alles lijkt wel een totale ommekeer voor u. De regering heeft duidelijk voor het belang van inburgering gekozen. De ommekeer is ingegeven vanuit de vaststelling dat nu slechts een drieduizendtal mensen een inburgeringstraject kunnen volgen. Wij willen de capaciteit verhogen.

U zegt dat u de cijfers op internet hebt gezien. Op dezelfde klassieke en intensieve manier doorgaan zou niet betaalbaar zijn. Het aanbieden van NT2 en ervaring op de werkvloer zijn instrumenten die al worden toegepast. De uitvoeringsbesluiten zullen inburgeringmethoden opnemen die losstaan van de intensieve trajecten. De methoden zullen wel worden nagekeken en opgevolgd door de onthaalbureaus. De discussie over het aantal uren, 120 of 180 uren, wordt ook gevoerd door de minister van Onderwijs en de minister van Welzijn. In de

Byttebier

NT2-trajecten wordt ook maatschappelijke oriëntatie opgenomen.

Omdat de huidige werking niet mag worden gehypothekeerd omwille van de nieuwe wending, moet er ingespeeld worden op de nieuwe ontwikkelingen die na een jaar zullen worden geëvalueerd. Op dit moment leeft de overtuiging dat bij de opleiding NT2 de maatschappelijke oriëntatieopdracht wordt vervuld. Na een jaar moet worden nagegaan of met de versnelde doorstroom de filosofie van de inburgering niet wordt ondergraven. Dat kan op voorhand niet worden gezegd.

Ik hoop niet dat de illusie leeft dat met de inburgering van zowat 15.000 mensen de hele problematiek inzake etnisch-culturele minderheden is opgelost. De lijst van verplichtingen die ik heb opgenoemd is niet opgemaakt door de Vlaamse regering en is dus geen politieke keuze. De lijst werd opgesteld door onderzoekers die internationale akkoorden hebben vergeleken en van daaruit verplichtingen hebben opgesomd. De groep van mensen die niet kunnen verplicht worden tot het volgen van zo'n traject, zijn mensen die volgens internationale verdragen en andere regelgeving niet met een verplichting kunnen worden opgezadeld.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De minister heeft mijn vraag niet beantwoord of zij de trajecten van de gemeenten zal overnemen en of de financiering van 2.900 euro per traject gehandhaafd zal blijven. Als dat niet het geval is, worden vanaf 1 november misschien mensen ontslagen.

Minister Adelheid Byttebier : Het is nog zover niet. Per 1 november zal het subsidiedecreet er zijn, de werking zal op 2 november niet verschillen van de werking op 2 oktober. Het perspectief daarentegen verandert wel.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het blijft dus zoals het nu loopt. Iedereen die dat wenst, kan in aanmerking komen om te worden gesubsidieerd. Nu bestaat wel nog het pakket NT2.

Minister Adelheid Byttebier : De werking blijft op 2 november dezelfde, het perspectief zal anders zijn en de financiering zal via 8 gefusioneerde bureaus in plaats van 26 onthaalbureaus lopen. De

trajecten blijven dezelfde tot er een nieuw uitvoeringsbesluit is, dat door de interdepartementele werkgroep wordt ondersteund en waarbij de ministers Landuyt en Vanderpoorten veel meer worden betrokken.

De gemeenten zullen door het nieuwe uitvoeringsbesluit niet worden verplicht om in de financiering te voorzien. Wij zullen de gemeenten beleefd vragen of zij de financiering willen voortzetten, maar we beschikken over geen enkel dwangmiddel. Ik weet dat het inburgeringsbeleid door de gemeenten als een eigen verantwoordelijkheid wordt aanzien. Het aantal trajecten is echter niet gemakkelijk aan te duiden. De gemeenten brengen nu een bedrag van 1,6 miljoen euro in. Dat bedrag is evenwel een raming omdat het niet gemakkelijk is een cijfer te plakken op inburgeringsinspanningen. Het betreft soms hand- en spandiensten, zoals bijvoorbeeld het gratis gebruik van lokalen. De gemeente zorgt vaak voor faciliteiten. Dat wordt wel gedeeltelijk verrekend. Wij vragen de gemeenten dus hun bijdrage, die ze nu al leveren, voort te zetten. Ik ga ervan uit dat de meeste gemeenten dat zullen doen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De vraag is wat er gebeurt als de gemeenten neen zeggen. Zal de minister dan de trajecten overnemen ?

Minister Adelheid Byttebier : Dat zal dan moeten gebeuren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de actualisering van het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het niet-uitvoeren van het decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de actualisering van het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden en van mevrouw Van Cleuvenbergen tot minister Byttebier, over het niet-uitvoeren van het decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag betreft de actualisering van het beleid inzake etnisch-culturele minderheden. Het onthaal van nieuwkomers, als ook het inburgeringsdecreet, zijn daar een aspect van. Het strategisch plan ten aanzien van het beleid etnisch-culturele minderheden van vandaag dateert van 1996. Ik ben daar altijd een voorstander van geweest omdat aan de basis ervan een visie lag. Er wordt een handige methodiek gebruikt, maar de regering heeft het plan niet snel genoeg geactualiseerd.

Minister Vogels was vorig jaar, naar aanleiding van de spijtige incidenten in Borgerhout, begonnen met de uitwerking van een nieuw strategisch plan ten aanzien van etnisch-culturele minderheden. Zij beloofde dat het nieuwe minderhedenbeleid zou worden toegelicht en mee door het parlement uitgetekend. In de commissie zou dan over het nieuw strategisch plan worden gediscussieerd, nadat het door de regering was opgesteld.

Er is ook een onderzoek naar het huidige minderhedenbeleid aangekondigd. U hebt net een onderzoek laten uitvoeren en het beleid gewikt en gewogen. Dat vernamen wij via de pers.

Minister Adelheid Byttebier : Het boek is al gepubliceerd in augustus.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Er werd in de pers alleszins ruchtbaarheid aan gegeven. Professor Martens heeft een aantal voorstellen en aanbevelingen gedaan. Zo zouden meer systematische opvolging en evaluatie van het beleid nodig zijn. De positie van de doelgroepen en de bestaande organisaties moeten worden verbeterd, en arbeid en onderwijs zijn nog altijd de speerpunten voor een goed minderhedenbeleid.

Mevrouw de minister, zelf bent u coördinerend minister en u zou de ministers van Arbeid en van Onderwijs meer kunnen stimuleren om iets te doen inzake minderheden. Professor Martens vond het eveneens noodzakelijk om objectieve en meetbare doelstellingen op korte en middellange termijn naar voren te schuiven. Voorts moeten racisme en discriminatie actiever worden bestreden en de publieke opinie meer gesensibiliseerd.

Hoever staat u met het nieuw strategisch plan ? Welke conclusies werden er verbonden aan het onderzoek van professor Martens ? Op welke wijze zal het onderzoek, het strategisch plan en de aanpassing van het inburgeringsdecreet worden verwerkt om het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden te actualiseren ?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van een voorstel van resolutie dat wij drie weken geleden in het Vlaams Parlement over het Vlaamse minderhedenbeleid hebben ingediend. De tien uitgangspunten van professor Martens dienden als uitgangspunt, naast een aantal andere zaken die wij belangrijk vinden, zoals de afstemming van het Vlaamse op het federale beleid en de berichtgeving hieromtrent in het parlement.

We hebben dit voorstel van resolutie ingediend naar aanleiding van het inburgeringsdecreet. Wij wilden immers eerst een duidelijk beleidskader ten aanzien van etnisch-culturele minderheden hebben. De minister heeft zich toen geëngageerd om de resultaten van de studie in het parlement te bespreken. De studie zou aflopen tegen 15 mei 2003 en werd aan het kabinet bezorgd. Zelf wachtte ik op het jaarlijks rapport over etnisch-culturele minderheden dat steeds tijdens de zomervakantie verschijnt. Het sluit perfect aan bij sommige aanbevelingen van professor Martens voor de toekomst.

Van Cleuvenbergen

De professor zegt immers dat de Vlaamse regering een voorstel moet uitwerken voor een toegankelijke en systematische coördinatie, opvolging en evaluatie van het Vlaamse minderhedenbeleid ten dienste van de betrokken partners en het Vlaams Parlement. Ook stelt hij dat de kennis over de bestaande doelgroepen en de zelforganisaties dringend moet verbeteren. In de studie verschijnt altijd een verslag over de stand van zaken betreffende de werkgelegenheid, het welzijn van migranten, het onderwijs, NT2 en de inburgeringsprojecten. De studie is echt belangrijk voor het beleid.

Artikel 6 van het decreet etnisch-culturele minderheden lag aan de oorsprong van het jaarverslag. Het bepaalde dat er binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een coördinerende commissie zou worden opgericht die toeziet op coherentie, synergie en coördinatie van het Vlaamse minderhedenbeleid door middel van overleg, voortgangsbewaking en rapportage. Dat zou gebeuren in overleg met het college van secretarissen-generaal. De commissie zou jaarlijks rapporteren aan de Vlaamse regering over de realisaties en de voortgang van het gevoerde beleid.

Artikel 6 stipuleert dat de Vlaamse regering de commissie moet samenstellen en de werking ervan operationaliseren. In artikel 7 van het decreet stond dat de Vlaamse administratie, bevoegd voor het domein waarop het inclusieve beleid betrekking heeft, dit sectorale inclusieve minderhedenbeleid moet voorbereiden, uitvoeren, evalueren of op groepen betrekken.

Heel wat aanbevelingen van professor Martens zitten in het huidige decreet etnisch-culturele minderheden vervat. Deze engagementen heeft het parlement deels aan de Vlaamse regering opgelegd. De jaarlijkse rapportage over etnisch-culturele minderheden van de ICEM in de zomermaanden was daar het resultaat van. Dankzij deze rapporten kunnen heel wat mensen die met beleid bezig zijn, dat beleid opvolgen, sturen en bijsturen, ook op het lokale vlak.

Eind augustus heb ik de administratie gevraagd waar het rapport bleef. Er werd mij laconiek meegedeeld dat er dit jaar geen rapport zou komen. Ik las op de website van de Vlaamse administratie dat het ICEM in 2003 brak met de traditie om in het voorjaar een rapport over de stand van zaken van het minderhedenbeleid in de verschillende sectoren uit te brengen. Twee redenen werden opgegeven: 'Ten eerste wordt op dit ogenblik in opdracht

van de Vlaamse regering een nieuw strategisch plan voor het Vlaams minderhedenbeleid voorbereid. Ten tweede wordt het huidige minderhedenbeleid momenteel geëvalueerd door onderzoekers van de KUL.' Dat onderzoek is intussen afgelopen. Verder stond er ook: 'De resultaten van het onderzoek zullen na de zomervakantie 2003 worden verspreid. Naar aanleiding van het nieuwe strategisch plan wordt een publicatie uitgebracht eind 2003.'

Toen ik dit rapport van professor Martens las, werd me duidelijk waarom we geen jaarverslag gekregen hadden. In die administratie zit er namelijk maar één persoon, die alles moet doen. Dat kunt u een mens toch niet aandoen? In het decreet staat dat de Vlaamse regering de modaliteiten bepaalt voor de werking van deze dienst. Hoe komt het dan dat er maar één persoon zit? Hoe komt het dat professor Martens de aanbeveling moet doen dat er iets moet gebeuren om dit allemaal te kunnen opvolgen, terwijl we het instrument in handen hebben? Er zit iemand met enorm veel knowhow en engagement, maar we kunnen niet verwachten dat ze alles en nog wat kan doen.

Mevrouw de minister, in dit rapport zijn de meest recente gegevens – die van 2001 – omtrent inburgering voorhanden. We hebben echter geen enkele evaluatie. U zei dat er nu een evaluatie zou komen, maar dan moeten we wel nog met een jaar verlen- gen, want iets nieuws doen onmiddellijk voor een evaluatie, gaat niet.

Het jaarverslag is decretaal verplicht, en is een basisinstrument om het relatief nieuwe en experimentele beleid te beoordelen en bij te sturen. Daarenboven wordt in alle wetenschappelijke studies geschreven dat het een van de grootste mankementen is van het Vlaams minderhedenbeleid dat we veel te weinig informatie en wetenschappelijk materiaal hebben.

Mevrouw de minister, is mijn conclusie omtrent de oorzaken juist? Wat zijn de gevolgen daarvan voor de doelgroepen, voor de professionele medewerkers die met en voor die doelgroepen werken, en voor de personen die beleidsverantwoordelijkheid nemen op de verschillende echelons? Zijn er eventueel deelrapporten klaar? De verschillende departementen moeten immers elk hun eigen deel inbrengen. Hoe kunnen die deelrapporten desgevallend ter beschikking worden gesteld van wie geïnteresseerd is in het beleid en van het Vlaams Parlement?

De voorzitter: Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, collega's, zonet is al duidelijk geworden dat het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden en inburgering een kwestie van zoeken is. Het Vlaams Parlement had wellicht verwacht dat het beleid nu op de rails stond en dat het jaar na jaar stap voor stap zonder problemen zijn verloop zou kennen. Dat is echter nog niet het geval. Het maakt daarentegen nog steeds het voorwerp uit van politieke besluiten.

De regering heeft inderdaad het strategisch plan etnisch-culturele minderheden begin september goedgekeurd. We hebben er zoals gezegd duidelijk voor gekozen verder te werken op basis van het strategisch plan van 1996. Wel hebben we expliciet geopteerd voor een nieuwe benadering. We wensen namelijk niet meer te spreken van etnisch-culturele minderheden als van een groep vreemden die wij hier met heel veel goodwill willen integreren in onze Vlaamse samenleving, maar veeleer van samenleven in diversiteit.

In het nieuwe strategisch plan is de kracht van het vorige behouden, maar tegelijkertijd hebben we twee nieuwe lijnen uitgezet. De eerste is wat onze geplogenheden en waarden zijn, de grondrechten die voor iedereen gelden. Het zijn de verworvenheden die iedereen moet kennen. De tweede lijn is dat de etnisch-culturele minderheden in al hun diversiteit en met hun verschillende doelgroepen worden gespecificeerd : nieuwkomers, mensen met of zonder papieren, enzovoort, worden allemaal benoemd. U kunt dat in de uitgebreide tekst terugvinden.

Wat moet er nu verder gebeuren, na de goedkeuring van het strategisch plan ? De regering heeft vol overtuiging een plan uitgestippeld voor de periode tussen nu en maart, om de krachtlijnen uit te werken. Het klopt dat het onderzoek van professor Martens ons daarbij heeft geïnspireerd, omdat het de pijnpunten heeft blootgelegd. We zullen natuurlijk ook de omgevingsanalyse in aanmerking nemen, en we zullen onderzoeken hoe we kunnen werken aan specifieke pijnpunten.

Als iets uit het rapport van professor Martens lezenswaardig is, dan zijn het de tien prioritaire aandachtspunten op het einde. Onder punt 3 staat bijvoorbeeld expliciet dat arbeid en onderwijs nog meer dan vroeger de speerpunten moeten zijn. Dit sluit aan bij wat ik zonet uiteenzette over inburgering. In de Vlaamse regering wordt de discussie gevoerd in het besef dat onderwijs en arbeid bijzonder belangrijke hefboomen zijn in het beleid ten aanzien van etnische-culturele minderheden en in-

burgering. Ze moeten dan ook een meer prominente plaats innemen.

U maakte een opmerking omtrent het jaarverslag, en wat de ICEM dit jaar al dan niet heeft gedaan. Op internet hebt u kunnen lezen over het engagement van onze ene ambtenaar, een dame die u blijkbaar evenzeer apprecieert als ik. Ze verzet inderdaad bergen. Het klopt dat ze het alleen moet doen, maar de ICEM was eigenlijk bedoeld als een verzamelpunt. De andere administraties zorgen voor de toelevering van deelrapporten en een eigen inbreng in het minderhedenbeleid. Dat vind ik trouwens nog steeds de beste werkwijze. Op de administratie Arbeid wordt erop gelet dat die diversiteit aanwezig is en of er gewerkt wordt met verschillende doelgroepen. Dat is ook het geval bij de administratie Onderwijs. ICEM is alleen het centrale trefpunt van al die gegevens, die dan in een jaarverslag kunnen worden gegoten.

De realiteit blijkt evenwel iets anders te zijn. Ik heb er bij mijn collega's dan ook op aangedrongen dat ze steun zouden bieden aan de ICEM, in plaats van alleen maar mee te werken. Ik onderken dat dat op dit ogenblik nog een probleem is. Het is heel moeilijk die ene persoon nog meer onder druk te zetten dan het engagement dat ze nu al nakomt, zowel tijdens als buiten de werkuren. Bovendien is het, zoals u wellicht weet, niet evident in een of andere tak van de administratie versterking in te zetten. Mijn instrumentarium beperkt zich op dit ogenblik dan ook tot aanmoedigen en de andere administraties op hun verantwoordelijkheid wijzen, net zoals we omtrent inburgering ook de andere ministers meekrijgen in het verhaal van etnisch-culturele diversiteit.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, op welke wijze zal het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden geactualiseerd worden ? Het strategisch plan wordt gemaakt, maar hoe zullen wij dat kunnen zien ?

Minister Adelheid Byttebier : Het vertrekpunt is verduidelijkt in het strategisch plan. Eigenlijk worden nu de krachtlijnen uitgewerkt samen met de sector, de administratie en mijn kabinet. De uitwerking ervan is voorzien voor maart.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, in uw perstekst van 9 september schreef u dat u een andere invulling geeft aan het begrip integratie. Bedoelt u daarmee dat u integratie begrijpt als een samenleven in verschil ?

Minister Adelheid Byttebier : Dat betekent het inderdaad. Eigenlijk gaat het erom dat de hele samenleving erbij wordt betrokken. Het gaat er niet meer om dat er in de blanke blonde samenleving hier en daar wat kleur zit, maar dat we een kleurrijk Vlaanderen hebben en dat we allemaal deel hebben aan die diversiteit.

Dat is fundamenteeler dan het lijkt. In het vorige strategisch plan etnisch-culturele minderheden werd specifiek gewerkt met de etnisch-culturele minderheden zelf, en draaide alles om de vraag hoe hun positie kon worden versterkt. We wensen dat in het nieuwe plan te valoriseren, en dat is dan ook de tweede lijn die we willen volgen. De eerste lijn is echter dat de hele samenleving erbij betrokken wordt. Een concreet voorbeeld daarvan is het intercultureel leren, dat in het regulier onderwijs een keuze wordt voor iedereen, zowel voor de etnisch-culturele minderheden als voor de Vlaamse kinderen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Die benadering stond al in het vorige plan, maar is nooit verder uitgewerkt.

Minister Adelheid Byttebier : Dan is het onze opdracht dat nog sterker in de krachtlijnen te verwerken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : U noemt onderwijs en arbeid bijzondere hefbomen. Ook bij inburgering blijft taal evenwel een van de belangrijkste aspecten. Dat migranten vaak meer problemen hebben om aan werk te geraken, heeft veel te maken met hun scholingsgraad of met het feit dat hun diploma's hier niet worden aanvaard, maar ook met taal. Bij het afzwakken van het onthaaltraject moet daarover worden gewaakt.

Het jaarverslag was de kern van mijn vraag. Ik denk dat het toch zinvol is hier extra mankracht voor te vragen, ofwel via andere methodes te proberen tot een resultaat te komen. Als de lopende inburgeringstrajecten met een jaar worden verlengd, dan moeten we ten minste nog een serieuze evaluatie hebben van de trajecten die op 1 november ten einde lopen. Ik pleit ervoor dat u dat doet, voor u op 1 maart met uw nota komt. Als er deelverslagen zijn, dan zou het goed zijn mocht het parlement daar inzage in krijgen.

Minister Adelheid Byttebier : Uw opmerking is heel terecht, en ik wens ze ter harte te nemen. Op dit ogenblik kan ik er niet meer over zeggen, maar ik zal er zeker gevolg aan geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het Antwerpse initiatief inzake alcoholverslaving bij jongeren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het Antwerpse initiatief inzake alcoholverslaving bij jongeren.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, problematisch alcoholgebruik komt steeds vaker voor bij minderjarige jongeren. De voorbije weken hebt u ongetwijfeld ook de verontrustende berichten over het groeiend alcoholgebruik en –misbruik door jongeren opgevangen. In het verleden heb ik dit al verscheidene malen aangekaart, echter meestal zonder resultaat. Intussen maakt iedereen zich zorgen. De heer Martens interpelleert op dit moment ook de minister van Onderwijs over dit onderwerp.

Volgens gegevens van de CLB's is het aantal aanvragen om voorlichting over alcoholgebruik verdrievoudigd in vergelijking met 3 jaar geleden. Terwijl de voorlichtingslessen vroeger alleen in de laatste twee jaren van het middelbaar onderwijs werden gegeven, vragen de directies de preventielessen nu ook aan voor het lager middelbaar onderwijs.

Ook recente enquêtes over jongeren en alcohol van de VAD tonen aan dat de alcoholproblematiek bij jongeren toeneemt. Meer dan 31 percent van de jongeren blijkt ten minste eenmaal per week alcohol te drinken. Uit het meest recente onderzoek dat door De Sleutel werd uitgevoerd onder leerlingen van de tweede en de derde graad van het middelbaar onderwijs, blijkt dat in Brugge in de laatste maand voor de bevraging 4,5 percent van de jongeren meer dan 20 maal dronken was. Bijna een kwart van de jongeren dronk gemiddeld meer dan

Merckx-Van Goey

20 glazen bier per week gedurende de voorbije 6 maanden.

Alcohol is niet beperkt tot een bepaalde groep scholen of studierichtingen, maar komt zowat overal voor. Er is bovendien nog nauwelijks een verschil tussen jongens en meisjes. Terwijl vroeger alcohol duidelijk een mannenzaak was, is het nu ook erg populair bij meisjes, vooral dan onder de vorm van alcoholpops. Bij het overgrote deel van de leerlingen blijft het drankgebruik weliswaar beperkt tot het weekend, maar een aantal leerlingen neemt ook graag een slok op schooldagen tijdens de middagpauzes.

Een van de grootste problemen met alcoholgebruik is dat alcohol een aanvaard genotsmiddel is. Dat jongeren in het weekend dronken worden, wordt door hun ouders vaak niet eens als een probleem gezien. Er is uiteraard niets mis met het feit dat jongeren een pint drinken en dat ze alcohol gebruiken, maar het probleem is dat de omgeving, net omdat het alcoholgebruik zo aanvaard is, pas reageert op het ogenblik dat het al te laat is, en er sprake is van een problematisch misbruik van drank. De alarmbel wordt geluid als het probleem al te groot wordt en enkel drastische afkickprogramma's nog hulp kunnen bieden.

De aandacht van ouders en leerkrachten gaat vaak uit naar drugs als cannabis, XTC en speed, en veel te weinig naar alcohol. Daar wordt niet zo gauw een probleem van gemaakt. Ouders zijn al blij als hun kinderen geen drugs gebruiken. Nochtans hebben tieners die alcohol drinken, vaak ook meer kans er afhankelijk van te worden. Ik hoef u niet te vertellen wat de problemen en gevolgen van een alcoholverslaving zijn.

Een probleem apart zijn de zogenaamde alcoholpops, die zich laten drinken als limonade. Ze worden daar in winkels en grootwarenhuizen vaak ook bij ondergebracht, en worden niet eens meer als alcohol gezien. Uit een rondvraag van Alttox, een Antwerpse vereniging die hulp verleent aan mensen met alcoholproblemen, blijkt dat zelfs leerlingen op de lagere school de drankjes kennen. Ze lijken heel onschuldig, maar zijn het niet, en bevatten 5 tot 8 percent alcohol. Ik geloof dat ouders vaak ook niet weten dat er alcohol in zit. Bovendien komen er steeds goedkopere versies op de markt, zodat het probleem almaar groter wordt.

Ik wens hier niet verder uit te weiden over al de mogelijke oorzaken, zoals het feit dat alcohol ge-

makkelijk beschikbaar is, en dat het vrijetijdsbudget van jongeren groter is geworden, evenals hun vrijheid om het te besteden. Handelaars en producenten spelen ook een belangrijke rol door het aanbieden van limonadeachtige drankjes.

Mijn aandacht werd getrokken door een project voor jongeren op initiatief van het Antwerps provinciebestuur en de Anonieme Alcoholisten. Ze proberen tieners met drankproblemen te helpen. Concreet kunnen jongeren elke eerste woensdagmiddag van de maand voor hulp en vragen omtrent alcoholgebruik terecht in het Huis van de Sport in Berchem. Er worden ook getuigenissen georganiseerd van mensen met een drankprobleem.

Mevrouw de minister, het is duidelijk dat we als politici niet onberoerd kunnen blijven toekijken bij het stijgend alcoholgebruik en –misbruik door jongeren. Projecten zoals dat in Antwerpen tonen aan dat het een gedeelde verantwoordelijkheid moet zijn. Zowel drankproducenten en reclamemakers als ouders, scholen en huisartsen hebben hierin een taak, zowel om het probleem te voorkomen, als om het te detecteren en op te lossen. Ook voor de overheid is hier een taak weggelegd.

Mevrouw de minister, u bent niet alleen minister van Welzijn en Gezondheid, maar ook van Preventie. Hoe staat u tegenover dit probleem en hoe zult u het aanpakken? Kunt u ons de jongste gedetailleerde gegevens bezorgen over de omvang en de aard van het alcoholprobleem? Als u dat wilt aanpakken, is er een actieplan nodig. Komt dat er?

Wat vindt u van het Antwerps proefproject? In Antwerpen zet de provincie er haar schouders onder. De provincie heeft een voortrekkersrol gespeeld in de WODCA-campagnes. Is de minister bereid om ook andere provincies te helpen om een gelijkaardig project uit te werken?

Men mag aan jongeren onder de zestien geen alcohol verkopen. Hoe zit het met de controle daarop? Het heeft geen zin iets te verbieden als we dat niet kunnen afdwingen en controleren. Die controle moet vooral op federaal niveau gebeuren. Kunt u dit probleem op dat niveau aanpakken? Schooldirecties, leerkrachten, CLB's en jeugdverenigingen hebben daarin een belangrijke taak. Ook in de randactiviteiten van scholen kan er veel gebeuren. Is daarover al overleg gepleegd met de minister van Onderwijs?

Welke preventieprojecten heeft Vlaanderen tijdens deze zittingsperiode al opgezet om jongeren te wij-

Merckx-Van Goey

zen op de gevaren van alcohol en hen het gebruik van alcohol te ontraden ?

Alcoholpops zijn voor jongeren gemakkelijk verkrijgbaar. Op federaal niveau is een wetsvoorstel uitgewerkt om ze uit automaten te laten verwijderen. De heer Verfaillie, burgemeester van Veurne, heeft daarover een gemeentelijke verordening uitgewerkt die door zijn gemeenteraad wordt gesteund. In Veurne is het verboden om alcoholpops in automaten aan te bieden. Dat verbod wordt gecontroleerd en heeft succes. Wat denkt u daarover ?

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Ik wil het ook even hebben over de automaten. In het Vlaams Parlement is daarover al twee jaar geleden gesproken, als ik me niet vergis naar aanleiding van een actuele vraag aan minister Van Grembergen. Hij heeft toen geantwoord dat het verbieden van de verkoop van die alcoholpops behoort tot de bevoegdheid van de burgemeesters. Misschien kan het departement van Welzijn een aanbevelingsbrief naar de burgemeesters sturen om de verkoop via automaten te verbieden.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, collega's, het alcoholprobleem is een ernstig probleem, en de leeftijd waarop iemand alcohol begint te gebruiken is van grote invloed op de verslaving die eventueel volgt. Ik heb dat al eerder gezegd. Ons beleid is niet gericht op één grote campagne, maar op een geïntegreerde en algemene preventieve aanpak. De betrokkenheid van het onderwijs, het jeugdwerk en de media is een feit, al is dat niet altijd zichtbaar voor ons. Misschien moeten we daar eens aandacht aan besteden.

We beperken ons niet tot te stellen dat men dit of dat drankje niet mag gebruiken. We hebben het altijd over het algemeen welzijn en het belang van gezonde levensjaren. Het harde werk gebeurt in samenwerking met de VAD, die werkt aan de preventie en het bestrijden van het alcoholmisbruik. Er worden verschillende campagnes gevoerd, in functie van specifieke, leeftijdsgebonden doelgroepen. Zo is vanaf 2000, via een interactieve website, een campagne gevoerd voor 12- tot 16-jarigen, onder de benaming 'A cool world'. In 2002 is in dat kader een folder over de alcoholpops verspreid,

onder de titel 'Alles wat je wilde weten maar nooit durfde vragen'. Er is bij die gelegenheid ook gevraagd naar de houding van jongeren tegenover alcohol. Verder is veel campagnemateriaal verspreid : affiches, postkaarten, stickers en T-shirts.

In 2002 is de campagne uitgebreid naar de 17- tot 25-jarigen. Er is op ruime schaal een brochure over de risico's van alcoholverbruik verspreid. Volgende week zal de VAD een campagne onder de naam 'Partywise' lanceren. Die campagne zal gaan over het combineren van verschillende soorten drugs, en het grote gevaar ervan. In 2004 zullen de 25- tot 45-jarigen worden aangesproken. In 2004 zullen we ook de oudere campagnes opfrissen en opnieuw lanceren.

De VAD werkt daartoe samen met de CLB's en met de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Vorig jaar is het aantal preventiewerkers bij de centra verdubbeld, van 10 naar 20. De Anonieme Alcoholisten hebben een ijzersterke reputatie inzake de aanpak van alcoholproblemen van volwassenen. De vereniging is nu begonnen met een proefproject voor jongeren. Jongeren moeten immers anders worden benaderd dan volwassenen. Het project wordt door de provincie gesteund.

Ik ben voor de reglementering van alcoholpops, en ik zou ze het liefst verbieden. De burgemeesters moeten daarbij worden betrokken, en dat zal zeker gebeuren.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Het laatste woord is hierover nog niet gezegd. Ik heb hier niet heel veel nieuws gehoord.

De minister is een voorstander van een preventieve aanpak. Dat is goed, maar dat moet ook concreet en zichtbaar worden. Aan zulke campagnes moeten niet echt resultaatsverbintenissen worden verbonden, maar de resultaten ervan zijn vandaag niet echt duidelijk. De VAD moet echt toveren met het geld dat aan het convenant is verbonden. Ik ben blij dat de VAD ook mee de campagnes vorm geeft. Er zijn meer preventiewerkers bij de centra, maar daarvoor is geld bij de VAD weggehaald.

Ik ben ontgoocheld over het feit dat de minister over het proefproject in Antwerpen alleen maar zegt dat ze er eventueel uit wil leren. Ik had van haar meer enthousiasme verwacht, want het gaat om een concreet project dat wordt gedragen door

Merckx-Van Goey

een grote groep vrijwilligers. Moet dat niet naar andere provincies worden uitgebreid ?

Hoe wil ze de burgemeesters betrekken bij het probleem van de alcoholpops ? Zal ze een brief schrijven om hen ertoe aan te zetten een verordening uit te werken ? De gemeenten hebben hun autonomie, maar dit past in het preventiebeleid van de minister. Ik geloof daarom dat ze het zich kan veroorloven om een ontwerp van zo'n verordening rond te sturen, al dan niet in samenwerking met de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Hoe wil ze dat aanpakken ?

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de plannen van federaal minister Demotte om verkoop van sigaretten aan jongeren onder de 16 jaar te verbieden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de plannen van federaal minister Demotte om verkoop van sigaretten aan jongeren onder de 16 jaar te verbieden.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, in de pers konden we lezen dat de federale minister van Volksgezondheid zo snel mogelijk een plan aan de regering wil voorleggen om de tabaksverkoop aan minderjarigen te verbieden en het roken in het openbaar moeilijk te maken. Het gebruik en het misbruik van tabak neemt immers op alsmaar jongere leeftijd een aanvang, en alsmaar meer jongeren roken. Daarom wil de minister de verkoop van tabak aan alle jongeren onder de 16 jaar verbieden.

Het is lovenswaardig om jongeren aan te sporen niet te roken, maar het is nog maar de vraag of een verbod de juiste manier is om dat te bereiken. Een verbod is misschien zinloos, en het heeft soms zelfs averechtse effecten. Een verbod moet ook samen gaan met controle en met sancties. In de pers is niet

veel gezegd over de plannen van minister Demotte op dat vlak. De kans is klein dat er wordt gecontroleerd op het bezit van tabak. Zal de overheid het bezit van tabak strafbaar maken ? Volgens sommigen zullen de jongeren immers aan plus-16-jarigen vragen om sigaretten te kopen.

In de meeste scholen is in het schoolreglement opgenomen dat het verboden is te roken. Toch liggen er in de meeste scholen veel sigarettenpeuken op de grond. Er rijst dus twijfel of de uitvaardiging van een verbod op zich zal volstaan. Wat moet er dan wel gebeuren ?

Uit onderzoek blijkt dat de intentie tot roken niet veel heeft te maken met sociaal-cognitieve variabelen. Vrienden zetten de jongere niet onder druk. Vrienden zien roken daarentegen is een prikkel om er zelf mee te beginnen. Jongeren zeggen zelf dat campagnes weinig invloed hebben. Het is nu de bedoeling om op de pakjes allerlei afschrikwekkende teksten en foto's af te drukken. Het lijkt me van het grootste belang dat er vooral aan preventie wordt gewerkt, en dat mensen die willen stoppen, ook worden gesteund. De heer Thierry Detienne, minister van Sociale Zaken in de Waalse Gewestregering, speelt op het plan in door via de huisartsen gratis nicotinepleisters ter beschikking te stellen van kansarmen die willen stoppen met roken.

Mevrouw de minister, werd met u overleg gepleegd over het plan van de federale minister ? Wat staat er in de gezondheidsdoelstellingen van Vlaanderen over jongeren en roken ? Ik vrees dat er niet veel instaat. Bent u van plan om een project uit te werken om de Vlaming ertoe aan te zetten te stoppen met roken ? Wat vindt u van het idee om nicotinepleisters uit te delen ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het probleem van de verslaving van jongeren aan genotsmiddelen moet op een geïntegreerde wijze worden aangepakt. Een campagne meer of minder zal het roken geen halt toeroepen. De overheid blijft in grote mate onmachtig, want vrienden hebben soms meer invloed dan een minister of een wet.

Federaal minister Demotte, voormalig staatssecretaris Temsamani en ikzelf hebben samen deelgenomen aan de vierde dag van de Vlaamse Liga tegen Kanker. Ik heb er vooral onthouden dat minister Demotte het tabakspreventiefonds operationeel wil maken. Het gaat dus duidelijk over het fonds dat moet drijven op belastingsgelden die voort-

Byttebier

vloeien uit het sigarettenverbruik, en niet over het fonds-Rodin, dat een privé-initiatief is.

Ik heb hem toen aangeklampt met de vraag om daarover een overleg te organiseren. Op kabinetsniveau is daarover snel vergaderd, maar er is gebleken dat er nog veel hindernissen zijn. Onze wil om er iets aan te doen is er, maar de centen zijn er nog niet. Als dat fonds in werking wordt gezet, dan zou de Vlaamse Gemeenschap gebruik kunnen maken van die middelen om de preventie-inspanningen op te voeren. Eind 2003 zal er een intergouvernementeel overleg met minister Demotte plaatsvinden, en ik zal het probleem daar opnieuw aankaarten.

Het is niet de bedoeling om de verkoop gewoon te verbieden en het daarbij te laten, want er zullen snel netwerken worden gevormd om de aankoop te organiseren. Het is de bedoeling om de jongeren ertoe aan te zetten niet te roken. De campagne voor de rookvrije klas van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie is een belangrijke hefboom daartoe. Volgens onze gezondheidsdoelstellingen moet het aantal rokers, zowel vrouwen als mannen, volwassenen en jongeren, met 10 percent dalen. Jongeren worden als een kwetsbare doelgroep gedefinieerd. Op dit ogenblik worden die doelstellingen geëvalueerd. Dat gebeurt om de vijf jaar, en die evaluatie zal ook in het parlement gebeuren.

Het lijkt me belangrijk dat jongeren op scharniermomenten worden bereikt : als ze voor het eerst een sigaret opsteken of als ze voor het eerst zwanger zijn. Zo voeren we met Kind en Gezin een campagne om zwangere vrouwen over te halen te stoppen met roken. We horen dat die campagne aanslaat. Er wordt uitgelegd wat de risico's zijn op wiegendood en dergelijke.

Waaals minister Detienne voert een campagne met pleisters, wij voeren de Rookstop-campagne. Pleisters kunnen een nuttig instrument zijn als ze worden ingebed in een totale begeleidingsstrategie. Wij voeren zo'n strategie. Hier staat de prijs van één pakje sigaretten per dag ter discussie, of de prijs die rokers sowieso aan het roken besteden. Iemand die ervan overtuigd is om te stoppen, wil zeker dezelfde uitgaven doen voor het stoppen als voor het verder roken. Het gaat dus niet om een financieel probleem, maar om het overschakelen van een sigaret op een pleister. Pleisters gratis geven betekent niet automatisch een hefboom om met roken te stoppen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de verspreiding van tbc door ondergedoken illegalen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Strackx tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de verspreiding van tbc door ondergedoken illegalen.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er is vroeger in deze commissie nog over dit probleem gesproken.

Tbc was in Vlaanderen dankzij systematische preventie praktisch uitgeroeid. De jongste jaren neemt het risico op verspreiding van deze gevaarlijke aandoening opnieuw toe. Zij wordt het land binnengebracht door naar schatting een honderdtal illegalen, die een open vorm van tbc hebben. Deze besmette illegalen krijgen van de dienst Vreemdelingenzaken, zodra zij worden aangehouden, het bevel het land te verlaten. Dat bevel wordt echter niet opgevolgd en de illegale duiken meestal onder. Dat is gevaarlijk voor de volksgezondheid, want ze kunnen iedereen gemakkelijk besmetten.

Dat is een onverantwoorde situatie en een ernstige bedreiging voor de volksgezondheid. Het zou logisch zijn dat de minister, die bevoegd is voor preventie, haar verantwoordelijkheid opneemt en ervoor zorgt dat de ziekte zich niet onder de bevolking verspreidt. Het decreet van 5 april 1995 dat nu wordt vervangen door een nieuw decreet, geeft de Vlaamse overheid verregaande bevoegdheden om de verspreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen. Zo is er een aangifteplicht voor artsen, hoofden van laboratoria voor klinische biologie, scheepskapiteinen en loodsen, bestaat de verplichting om een medische behandeling te ondergaan en kunnen besmette personen in afzondering worden geplaatst.

Welke maatregelen heeft de minister reeds genomen om de tbc-besmetting via besmette illegalen te verhinderen ? Werden er initiatieven genomen om deze personen actief op te sporen en ze eventueel in afzondering te plaatsen ? Werd er al met de fe-

Strackx

derale overheid contact opgenomen om haar op haar onverantwoorde houding te wijzen ?

Illegalen doen vooral in grootsteden vaak een beroep op de centra voor maatschappelijk welzijn. Leveren deze centra voldoende inspanningen om tbc bij illegalen op te sporen ? Vallen zij onder de aangifteplicht zoals in het decreet van 5 april 1995 is voorzien ? Moeten zij dit melden ? Welke maatregelen treffen de centra om de besmetting van hun eigen personeel en andere cliënten te voorkomen ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, ik kan vrij nauwkeurig op deze vraag antwoorden omdat er vrij strakke opsporingsprocedures voor bestaan.

Wij gaan ervan uit dat tbc snel moet worden opgespoord en dat een aangevatte behandeling volledig moet worden afgewerkt. Alleen op die manier wordt het probleem bij de wortel aangepakt en verdere besmetting onmogelijk gemaakt. De Vlaamse Gezondheidsinspectie en de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculose (VRGT) werken specifiek rond deze problematiek en hebben onderling een taakverdeling uitgewerkt. Er wordt actief opgespoord en gescreend door bijvoorbeeld zelf op verplaatsing te gaan, effectief een huidprik uit te voeren en te constateren wie een risicovol tbc-drager is.

De VRGT voert wekelijks een tuberculoseonderzoek uit bij alle illegale personen die in Vlaanderen in gesloten opvangcentra verblijven. Als er besmetting wordt geconstateerd, worden deze personen in een ziekenhuis opgenomen en in afzondering geplaatst.

Van asielaanvragers wordt na aankomst een longfoto gemaakt. Op een totaal van 18.000 personen in 2002 kregen 68 de diagnose acute tuberculose mee. Deze personen werden ook behandeld. Wie in een opvangcentrum verblijft, wordt eveneens gescreend. In 2002 zijn daar 12 personen opgespoord. In de provinciale dispensaria zijn nog eens 19 asielzoekers gedetecteerd.

Zoals de heer Strackx zei, vallen artsen onder de aanmeldingsplicht. Zij moeten tevens de Gezondheidsinspectie op de hoogte brengen. Deze verplichting wordt nauwlettend opgevolgd.

Tot op vandaag is de bescherming van het personeel een federale bevoegdheid, maar het nemen van voorzorgen tegen besmettingsgevaar wordt door de Vlaamse overheid geregeld. Zodra een persoon met tbc wordt gesignaleerd, zullen de artsen maatregelen en voorzorgen nemen.

Als een asielaanvrager in behandeling is, wordt hij niet uitgewezen tot de behandeling is voltooid om verdere besmetting te voorkomen. Opsporing wordt systematisch en waar mogelijk uitgevoerd en aangevatte behandelingen worden altijd afgewerkt.

De heer Felix Strackx : Uw antwoord klinkt heel volledig. Ik begrijp niet waarom een dokter van het asielcentrum 'De Refuge' in Brugge in de krant stelt dat hij zieke mensen, die toch gelijk wie kunnen besmetten, de straat opstuurt.

Minister Adelheid Byttebier : Blijkbaar bestaat voor iedere regel een uitzondering en hebben wij hier te doen met een onverantwoorde arts. Dat verbaast mij.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opname van jongeren met zware psychiatrische problemen in de instellingen voor bijzondere jeugdzorg

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de recente staking in de Vlaamse jeugdinstanties

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Strackx tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opname van jongeren met zware psychiatrische problemen in de instellingen voor bijzondere jeugdzorg en van mevrouw Merckx-Van Goey tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de recente staking in de Vlaamse jeugdinstanties.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Op 17 september 2003 legden de personeelsleden van de Vlaamse instellingen voor bijzondere jeugdzorg in Beernem en Ruiselede twee uur het werk neer. Deze staking was een protest omdat er nog altijd jongeren met zware psychiatrische problemen in hun instellingen worden gedumpt. De jongeren worden in psychiatrische instellingen geweigerd omdat zij daar zogenaamd niet zouden passen. Het schijnt om vrij zware psychiatrische gevallen te gaan. Sommige jongeren slikken lepels, vorken of zelfs glas in. Dat legt een zware last op de schouders van het personeel van de jeugdinstantie. Zij zijn er ook niet voor opgeleid.

De jongeren hebben er zelf evenmin baat bij, en bovendien bezetten zij de plaatsen van andere jongeren die wel geholpen kunnen worden. Elders lezen wij dat er duizend personen met een handicap in de psychiatrie zijn 'geparkeerd' omdat er geen plaats is voor hen in de instellingen voor personen met een handicap. In de psychiatrie is er dan weer geen geld over om te investeren in de kinderpsychiatrie. Kinderen met zware gedragsstoornissen worden dan bij gebrek aan opvangplaatsen in de gesloten instellingen gezet, die in feite delinquente jongeren moeten opvangen. De delinquente jongeren worden op hun beurt in andere instellingen geplaatst, waar zij weer de oorspronkelijke doelgroep verdringen. De journalist in De Standaard schrijft terecht : 'Dit gaat eindeloos door.'

Hetgeen mij vooral stoorde, is de reactie van het kabinet van de minister. Zij geven het probleem toe, maar kunnen niets aan de situatie doen omdat 'alle plaatsen in de psychiatrie opgevuld zijn'. Deze plaatsen ressorteren nochtans evenzeer onder de bevoegdheid van de minister. Mevrouw Vogels was al jaren geleden op de hoogte van de problematiek en beloofde toen een uitbreiding van het aantal plaatsen in de psychiatrie. Het gaat dus niet om een occasioneel plaatstekort. Het gaat om een structureel probleem.

Welk maatregelen zal de minister nemen om aan deze malle molen een einde te maken ? Hoe zal zij ervoor zorgen dat iedereen op de juiste plaats terecht komt ?

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : De aanleiding voor mijn vraag was dezelfde. Het personeel van de Vlaamse jeugdinstanties had het werk gedurende twee uur neergelegd. Zij pikken het niet langer dat er voortdurend jongeren met zware psychiatrische

problemen in hun instellingen worden gedumpt. Het personeel protesteert niet omwille van hun eigen veiligheidssituatie, al wordt die soms bedreigd, maar omwille van het welzijn van de jongeren die niet de aangepaste hulp noch de gepaste begeleiding krijgen.

De oorzaak voor de problemen kan ofwel het onvoldoende aanbod zijn, ofwel de slechte doorverwijzing. Deze problemen kunnen zich voordoen als men niet op de juiste plaats terecht komt. De actie van 17 september werd eveneens gesteund door de jeugdrechters en de jeugdconsulenten. Zoals de minister het zelf al stelde, zal zij wel weten dat mevrouw Vogels stellig beloofd had dat er aan een betere doorstroom in de jeugdinstanties zou worden gewerkt. Wij horen dat liedje al een paar jaar. Om de doorstroming te bevorderen, zou er in de eerste plaats worden gewerkt aan het weghalen van drie groepen die niet thuishoren in de instantie. De minister zou voor de opvang zorgen van de niet-begeleide minderjarigen. Dat verhaal brengt nog altijd problemen mee.

Verder zijn er de drugverslaafde jongeren. Daaraan zou ook een hele interpellatie kunnen worden gewijd. Ten slotte zijn er de jongeren met psychiatrische problemen. Zij zouden beter de aangepaste hulpverlening krijgen. Op die manier zou er in de Vlaamse jeugdinstanties meer plaats vrijkomen voor MOF (als misdrijf omschreven feit) en POS (problematische opvoedingssituatie), met andere woorden voor degenen voor wie de jeugdinstanties zijn bedoeld. Ondanks de beloften van mevrouw Vogels, blijft de aanwezigheid van jongeren met psychiatrische problemen een groot probleem in onze Vlaamse jeugdinstanties. Deze jongeren hebben nood aan een intensieve en gespecialiseerde begeleiding, die ze hen niet kunnen aanbieden.

Heel wat jongeren met psychiatrische problemen vertonen zelfmoordneigingen. De instellingen zijn daar niet op voorzien, noch op het vlak van vorming noch op het vlak van omkadering of veiligheid. Zo ontstaan schrijnende situaties. Concreet was er een jongere die van een WC-product had gedronken. De betrokken jongere moest naar het ziekenhuis worden overgebracht en twee begeleiders moesten meegaan. Dat betekende in de praktijk weer een vermindering van het aantal personeelsleden dat ter plaatse bleef.

Een Vlaamse jeugdinstantie kan de jongere in principe niet weigeren. De jeugdrechters begrijpen meestal het probleem wel, maar moeten ook voor de jongere een plaats vinden. Het is niet de eerste

Merckx-Van Goey

keer dat het probleem van de opvang van moeilijke jongeren wordt aangekaart. Na de hele operatie-Everberg was de indruk ontstaan dat het probleem van de baan was. Ook toen hebben we gewaarschuwd dat de hele sector grondig moest worden aangepakt. Een instelling bijbouwen, saneren of renoveren zoals in Everberg is niet voldoende.

De vraag is nu hoe lang Everberg nog zal blijven bestaan. Immers, het samenwerkingsakkoord dat de werking van Everberg mogelijk maakt, vervalt op 31 augustus 2004. Onze fractie was tegen dat samenwerkingsakkoord omdat het hele jeugdsanctierecht daar niet in opgenomen is. De meerderheid meende echter het samenwerkingsakkoord te conditioneren omdat er een jeugdsanctierecht moet zijn tegen die datum. We hebben dus nog nauwelijks 10 maanden tijd om een antwoord te bieden op het delinquent gedrag van jongeren.

Mevrouw de minister, we kunnen moeilijk geloven dat u het capaciteitsprobleem wilt aanpakken door in alternatieve en aangepaste opvang te voorzien voor die drie groepen : de drugsverslaafden, de psychiatrische patiënten en de niet-begeleide minderjarigen. Indien u daar hetzelfde over denkt als uw voorganger, dan houd ik mijn hart vast.

In 2002 zijn al een aantal toezeggingen gebeurd. In Vlaanderen zouden er 60 gewone K-bedden en 16 forensische K-bedden bijkomen. Is dat al gebeurd ? Komen er nog bij ?

Een van de oplossingen die minister Vogels indertijd voorstelde, was om de capaciteit van de bijzondere jeugdzorg uit te breiden door in Antwerpen te voorzien in een halfopen instelling. Hoeveel staat het met dat dossier ? Ik heb het dan enerzijds over de infrastructuur en anderzijds over het aantal jongeren.

Het samenwerkingakkoord vervalt op 31 augustus 2004. Hoeveel staat het met de onderhandelingen over de federale wet die een antwoord moet bieden op delinquent gedrag van jongeren ? In welke mate wordt u daar als Vlaams minister bij betrokken ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Uit de vragen die zijn gesteld, worden twee zaken duidelijk. Ten eerste is er de vaudeville waarbij mensen naar de verkeerde plaats worden gebracht om te wachten op een andere plaats die al bezet is. Ten tweede zijn er

de jarenlange beloftes die niet zouden zijn nagekomen.

Ik wil het eerst hebben over de problematiek van mensen met een handicap in de psychiatrische instellingen. Die mensen lopen niet los tussen andere psychiatrische patiënten. Het gaat om mensen die daar vaak al 30 of 40 jaar verblijven omdat die instellingen toen nog gemengd waren. Met de opsplitsing kregen die instellingen een eigen afdeling waar die mensen kunnen verblijven. Indien ik bovenop de 22 miljoen euro waarover ik nu beschik voor voorzieningen voor wachtende personen met een handicap, nog 32 miljoen euro zou hebben, dan kon ik de kost overnemen van de federale overheid en zorgen voor eigen voorzieningen en opvangmogelijkheden voor personen met een mentale handicap.

Het gaat dus om een situatie die geleidelijk aan is gegroeid. Voor de oudere mensen die daar al decennialang verblijven, gaat het dus niet om een schrijnende of onmogelijke situatie.

Ik wil het ook even hebben over de crisissituatie waarop de opvoeders hebben gereageerd met een twee-urenstaking. Op het moment dat die werkonderbreking plaatsvond, was er al een oplossing gevonden voor het meisje in kwestie. In deze sector moeten we altijd kunnen inspelen op crisissituaties. Als zo'n crisis zich voordoet, moeten we daar accuraat kunnen op reageren. We mogen niet de illusie koesteren dat dit niet meer zal voorvallen.

De mensen uit de sector werken in een moeilijke situatie. Aan het begin van de legislatuur werden we geconfronteerd met een zekere achterstelling. De vraag is dan ook welke beloften reeds zijn waargemaakt.

Ik zal u een overzicht geven van wat sinds het begin van de legislatuur is gerealiseerd. Ik heb het dan in eerste instantie over de uitbreiding van het aantal plaatsen in de gemeenschapsinstellingen. Het aantal gesloten plaatsen voor jongens is gestegen van 30 naar 66. Door een hervorming van het onderwijs zijn in de gemeenschapsinstellingen 19 extra personeelsleden aangeworven voor onderwijs aan minderjarigen in die instellingen. Het gaat niet om extra begeleidend personeel, maar aangezien het begeleidend personeel ontlast wordt van de opdracht om onderwijs te verstrekken, kan het zich meer concentreren op die begeleidende taak.

Specifiek voor de gemeenschapsinstelling van Mol is een convenant afgesloten met het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis van Geel opdat de expertise

Byttebier

van Geel inzake jongeren met psychiatrische problemen kan worden doorgegeven. De gemeenschapsinstellingen worden immers steeds meer belast met de psychiatrische problemen van hun cliënten. Dit project bevindt zich nu in de opstartfase.

Wat de dubbele bezetting in leefgroepen betreft, verwachten we een positief antwoord vanuit de regering. Alle dossiers daarvoor zijn klaar. We verwachten nu het akkoord van minister Van Grembergen om te zorgen voor bijkomend personeel. Met de vakbonden was afgesproken dat vooraleer er een personeelsuitbreiding kon komen, daar een PIP en een PEP moesten worden op toegepast. Dat is nu afgerond. Het gaat over een 50-tal nieuwe personen.

Strikt genomen is de residentiële opvang van drugsverslaafden een federale verantwoordelijkheid. We hebben ook onze verantwoordelijkheid opgenomen met 10 extra plaatsen voor De Sleutel. Daarnaast werden 25 plaatsen voor niet begeleide minderjarigen gecreëerd. Daarbovenop hebben we nog voor 50 plaatsen in de bijzondere jeugdzorg extra middelen voorzien om jongeren die uit gemeenschapsinstellingen komen verder te begeleiden.

De driemaal 20 extra kinderpsychiatrische bedden zijn effectief toegewezen aan OPZ-Geel, UZ-Gent en VUB-Brussel. Voor Gent en Geel is er al een planningsvergunning voor telkens 20 bedden met ingang van 1 november 2002. Voor de VUB is er nog geen planningsvergunning.

Voor jongeren met psychiatrische problemen die een ernstig delict plegen, werden naar aanleiding van de Everberg-wet tweemaal 8 plaatsen toebedeeld. Daarmee kunnen beveiligde units worden opgestart. Die zijn nu in oprichting en binnenkort worden ze operationeel.

Op 8 december vindt een interministeriële conferentie volksgezondheid plaats. Daar wordt de toegankelijkheid van psychiatrische bedden voor jongeren met moeilijk gedrag besproken.

Onze gemeenschapsinstellingen hebben een opnameplicht, ongeacht of de betrokken jongere tot de doelgroep behoort of niet. Dat is een knelpunt. Het betekent dat de Vlaamse overheid geen impact heeft op de instroom van het cliënteel. Voor de residentiële psychiatrie staan we wel in voor de erkenning. De federale overheid staat in voor pro-

grammering en financiering van de residentiële psychiatrische zorg.

Op 26 september heeft de Vlaamse regering besloten om een bijkomende opvoedingsafdeling van De Kempen op te richten in Antwerpen. In een eerste fase gaat dat over een capaciteit van 20 plaatsen. Die beslissing is naar de Raad van State gestuurd.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Ik hoop dat u niet aan 'Vogelsiaanse rekenkunde' doet. Uw voorgangster was daar nogal sterk in. Eén plaats werden er plots 26. Het aantal plaatsen vliegt ons om de oren. Er komen altijd maar plaatsen bij, tot het zover is. We zullen afwachten wat het wordt.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik heb ook een déjà-vugevoel. Ik stel vast dat er over Antwerpen een beslissing is genomen, maar die 20 plaatsen werden ons al lang geleden aangekondigd. Tegen eind dit jaar zullen die plaatsen nog niet ingevuld zijn. We zullen dat ter gelegenheid van de begrotingsbesprekingen wel zien. Er waren op de begroting 2003 uitbreidingsmiddelen gepland voor Antwerpen. Tot mijn verbazing stel ik vast dat het nog niet zover is. Dat is geen goede zaak.

Inzake Everberg had voormalig minister Vogels aangekondigd dat we om de zes maanden de cijfers van de bezetting zouden krijgen. We hebben daar een commissievergadering en een gedachtewisseling aan gewijd. Het zou ons vooruit helpen als we op basis van een concreet rapport, zoals het eerste, konden debatteren.

Mevrouw de minister, met uw antwoord over jongeren met psychiatrische problemen ben ik niet tevreden. Het is al heel lang geleden dat voor de eerste keer sprake was van die driemaal 20 plaatsen. De feiten tonen aan dat dit te weinig zal zijn. U moet heel gauw een tandje bijsteken, zodat Gent, Geel en Brussel resultaten kunnen voorleggen.

U zegt dat u niets kunt beginnen tegen jeugdrechters, maar die jeugdrechters zullen geen patiënten naar Vlaamse Gemeenschapsinstellingen van Bijzondere Jeugdzorg moeten sturen als er plaatsen zijn in Gent, Geel of Brussel. Ik vraag met heel veel aandrang dat u dat ernstig neemt en daar iets aan doet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over binnenlandse adopties

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw van Kessel tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over binnenlandse adopties.

Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag gaat over de stand van zaken in het dossier van de binnenlandse adopties. Een aantal mensen bleek zich daar bijzonder veel zorgen om te maken. We hebben ook diverse berichten ontvangen van de EVA, de Erkende Vlaamse Adoptiediensten, die dezelfde bekommernis uitspreken.

In het bijzonder ben ik aangesproken over de adoptie van kinderen met een handicap. Ik heb een bezoek gebracht aan de VZW Emmanuël uit Berlaar, die op dit moment samenwerkt met de adoptiedienst De Mutsaard in Antwerpen. Die mensen vragen zich al enkele jaren af wat hun plaats zal zijn in het nieuwe adoptielandschap. Mevrouw de minister, wat is uw visie op de plaats van adoptiediensten zoals de VZW Emmanuël, die zich in het bijzonder richt op de adoptie van kinderen met een handicap ?

Er werd een wijziging aangekondigd van het decreet op de binnenlandse adoptiediensten. Hoever staat het daarmee ? Ik deel ook de bekommernis van de EVA. Er is in het verleden veel heisa geweest over problemen bij buitenlandse adopties. Daarom is er een wijziging aangebracht aan het decreet op de buitenlandse adopties. Er werd een onderscheid gemaakt tussen mensen die contact hebben met de afstandsouders, of afstandsmoeders, en degenen die instaan voor de begeleiding en vorming van de adoptiekinderen.

In de context van binnenlandse adopties is de problematiek heel anders. Zelf zeggen ze het volgende : 'Binnen de werking van de binnenlandse adopties is er een coherente werking, met een integraal proces. Dat is al jaren een feit. We opteren voor het behoud hiervan, waarbij alle diensten van

de begeleiding door één dienst worden uitgewerkt of gebeuren onder hun verantwoordelijkheid en toezicht.' Die diensten verzorgen zowel vorming als evaluatie, bemiddeling en nazorg. Er zijn verschillende teams aan het werk.

De bekommernis die geldt voor buitenlandse adoptie, dat er sprake zou kunnen zijn van belangenvermenging, gaat niet op voor de binnenlandse adopties. De diensten wijzen integendeel op het belang van het integrale proces. Hetzelfde verhaal kreeg ik te horen bij de mensen van de VZW Emmanuël.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken inzake de aangekondigde wijzigingen in het decreet op de binnenlandse adopties ? Zal er inderdaad worden vastgehouden aan het integrale proces zoals de diensten voor binnenlandse adoptie die we nu kennen ? Welke beleidsaccenten worden er gelegd met betrekking tot de adoptie van kinderen met een handicap ?

Op dit moment zijn er heel wat vragen. De VZW Emmanuël bijvoorbeeld heeft geen officiële erkenning. Telkens als die mensen vragen wanneer de wijziging er komt, of ze erop kunnen rekenen en wat hun plaats daarin is, wordt verwezen naar de op stapel staande wijzigingen aan het decreet op de binnenlandse adopties. Kunt u ons daarover informeren ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb geïnformeerd naar hoe de zaken gelopen zijn bij de adoptiedienst VZW Emmanuël. Er is me verteld dat hun erkenning in 1998 inderdaad ten einde liep, en dat die mensen op dat moment om familiale redenen zelf verkozen geen verlenging aan te vragen.

Omdat ze evenwel een expertise hebben in het begeleiden van kandidaten voor de adoptie van kinderen met een handicap, werden ze door Kind en Gezin aangesproken om toch een project in te dienen zodat ze bij andere adoptiediensten aan begeleiding zouden kunnen doen, in plaats van zelf kinderen te plaatsen. Daarom zijn ze een samenwerking begonnen met de Mutsaard.

Drie jaar later, in 2001, gaven ze toch weer blijk van de intentie zelf een erkenning aan te vragen als dienst. Ze vroegen daarover informatie bij Kind en Gezin. Omdat er op dat moment nog geen duidelijkheid kon worden gegeven over de nieuwe regelgeving, hebben ze beslist nog geen nieuwe aan-

Byttebier

vraag tot erkenning in te dienen. Als ze dat in de toekomst alsnog zouden willen doen, dan kan dat.

De reden waarom kandidaat-adoptiediensten liever nog afwachten is dat er een wijziging komt in de reglementering voor binnenlandse adopties. De federale wet op de hervorming van adoptie slaat niet alleen op de interlandelijke adoptie, maar ook op de binnenlandse. We kunnen daar op dit moment nog niet echt mee verder omdat de federale overheid nog een samenwerkingsakkoord moet uitwerken met de gemeenschappen. Als dat samenwerkingsakkoord er is, dan kan er een uitvoeringsbesluit komen en kunnen we aan de slag.

Hier hebben we evenwel ons voorstel van decreet. Dit parlementair initiatief, dat nu ter tafel ligt, gaat inderdaad alleen over de interlandelijke adoptie. Het zou goed zijn dat aan te vullen met de binnenlandse adoptie, zodat we wat er federaal wordt vastgelegd in het samenwerkingsakkoord en de uitvoeringsbesluiten, meteen ook hier decretaal kunnen verankeren.

Adoptiediensten die geen erkenning hebben, zullen hoe dan ook zoals iedereen opnieuw een aanvraag kunnen doen als ze aan de criteria voldoen. Ik begrijp echter hun afwachtende houding, omdat die criteria nog niet decretaal zijn vastgelegd.

De vraag is of in de toekomst voor de adoptie van kinderen met een handicap een aparte dienst aangewezen is. We zullen een adoptiedienst die aan de criteria voldoet, er niet van kunnen weerhouden als specifieke dienst een erkenning te vragen. Persoonlijk meen ik echter dat het om een heel kleine groep gaat, die vraagt om een heel sterke professionaliteit. De formule die is uitgetoetst tussen 1998 en 2001, waarbij expertise, in de vorm van begeleiding door ervaringsdeskundigen, ter beschikking is gesteld aan adoptiediensten die op grotere schaal werken, lijkt me het meest aangewezen. De grotere adoptiediensten kunnen worden gevoed met de bestaande expertise in de adoptie van kinderen met een handicap, zonder dat er daarvoor een exclusieve dienst moet zijn.

De voorzitter : Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mevrouw de minister, het voorstel van decreet dat nu voorligt, gaat uitsluitend over interlandelijke adopties. Begrijp ik u goed dat de binnenlandse adoptie daaraan moeten worden toegevoegd ?

Minister Adelheid Byttebier : Dat is mijn vraag aan het parlement. Als dan toch de hele weg wordt gevolgd langs de federale overheid, met een samenwerkingsakkoord en uitvoeringsbesluiten, en de binnenlandse adoptie daarin al is opgenomen, laten we ons dan bij de eigen invulling aan de hand van een Vlaams decreet niet beperken tot een regeling voor de interlandelijke adoptie, en ook een regeling voor de binnenlandse adoptie uitwerken.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Deelt u dan de bekommernis van de binnenlandse diensten, die pleiten voor het behoud van het integrale proces ? Bij de interlandelijke adopties ligt het namelijk anders.

Minister Adelheid Byttebier : Ons decreet zal nooit zowel de interlandelijke als de binnenlandse problemen volledig regelen. De procedures zijn immers verschillend. Onlangs nog heb ik een delegatie naar Vietnam gestuurd om er afspraken te maken met de overheid ginder, in het kader van de Internationale Conventie van Den Haag.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Er ligt een voorstel van decreet op tafel om de interlandelijke adopties te regelen. Maar ik dacht dat het kabinet ook werkte aan een ontwerp van decreet om de binnenlandse adopties te regelen.

Minister Adelheid Byttebier : We onderzoeken nog hoe we dat zullen aanpakken : in twee afzonderlijke decreten, of in één decreet met twee onderdelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de protocolovereenkomst in verband met het terugbetalen van rolstoelen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de protocolovereenkomst in verband met het terugbetalen van rolstoelen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's,

Van Cleuvenbergen

op 19 juni 2003 heb ik de minister gevraagd naar een stand van zaken van de protocolovereenkomst in verband met het terugbetalen van rolstoelen. Dit is een oud zeer. Het afgelopen jaar is geregeld veel beloofd aan de sector. Er is valse hoop gewekt, mevrouw Van Gool was meestal de bron. Ze wekte valse hoop in persberichten van 25 april 2002, 19 juli 2002, 19 augustus 2002, 21 november 2002, 19 januari 2003, 21 februari 2003 en 3 mei 2003. De protocolovereenkomst werd in mei afgesloten. De minister zei in dat verband dat een aantal zaken nog niet operationeel zijn omdat de teksten nog niet in het Staatsblad zijn verschenen.

Op 19 juli 2003 zei de minister dat alles in de goede richting evolueert, hoewel er nog een aantal besluiten moeten worden genomen. De technische commissie die de zaak moet opvolgen, is er nog niet, want er moet daartoe eerst een KB worden uitgevaardigd. Er is in afwachting al wel een informele werkgroep aan de slag gegaan. De minister zei ook dat de datum van 1 oktober 2003 zou worden gehaald, maar volgens mij is dat niet gelukt. Er zou ook zijn afgesproken dat de overeenkomst slechts voor één jaar zou gelden – voor het werkjaar 2003-2004 -, en dat de zaak alleen doorgaat als alle betrokken partners voldoende middelen inbrengen. Die partners zijn Vlaanderen, Wallonië, Brussel en het federale niveau.

In het regeerakkoord van Verhofstadt II lezen we opnieuw dat de regering met de gemeenschappen en gewesten een aanzienlijke vereenvoudiging tot stand zal brengen van de procedure voor de terugbetaling van rolstoelen, en ook de terugbetalingsvoorwaarden zal actualiseren. Ik betwijfel of in de werkgroep die daar binnen het Riziv aan werkt, ook mensen van de Vlaamse Gemeenschap zeten. In elk geval heb ik vernomen dat vertegenwoordigers van personen met een handicap er enkel een advies mogen uitbrengen, en geen beslissingsrecht hebben. Die mensen tillen daar zwaar aan, want nu al klagen ze erover dat de toekenning van een rolstoel al te veel vanuit een eng-medische invalshoek wordt afgehandeld. Ze vinden dat er ook rekening moet worden gehouden met woon- en leefomstandigheden, en dat men gegronde redenen voor een nieuwe aanvraag in rekening moet brengen. Volgens hen moet er ook duidelijkheid komen over waar de Vlaamse bijdrage eindigt, en waar die van andere partners begint.

Een en ander sleept lang aan, maar dat heeft het voordeel dat de mensen uit de sector elkaar beginnen te vinden. In het persbericht van juli 2003 is er

sprake van de Actiegroep Rolstoelen, de Katholieke Vereniging van Gehandicapten en de Vlaamse Federatie van Gehandicapten. Naar aanleiding van de Vlaamse begroting 2004 hebben die actiegroepen in een persbericht het volgende gezegd: 'Als de Vlaamse regering wil dat personen met een handicap en de voorzieningen hun vertrouwen in een vooruitziend en sociaal beleid niet helemaal verliezen, dan moet wat overeengekomen werd, onverkort worden uitgevoerd. Want nu dreigen we te belanden in een uitzichtloos moeras, en alles dreigt te verzwinden in het niets.' Handiscoop vraagt om een oplossing. Wel, wij vragen dat allemaal.

Klopt mijn informatie dat 1 oktober niet wordt gehaald? Is de technische raad via een KB nu al opgericht? Is de Vlaamse Gemeenschap betrokken bij de uitwerking van het ontwerp van nomenclatuur dat al zou circuleren in het Riziv? Neemt de Vlaamse regering een standpunt in over de verbreding van medische indicaties tot medische, sociale en omgevingsindicaties? Hoe delen de verantwoordelijke ministers de informatie mee aan de betrokkenen? Ook als het nieuws niet goed is, moet het worden meegedeeld. De mensen hebben recht op zekerheid. In welk budget is daarvoor voorzien in de begroting 2003? Hoeveel zal daarvoor worden uitgetrokken in de begroting 2004? Hoe lang is het protocol geldig?

In het Vlaams Parlement is een resolutie goedgekeurd naar aanleiding van een verzoekschrift. In die resolutie wordt aangeklaagd dat in de toekenningsvoorwaarden een discriminatie is geslopen. Als iemand ouder dan 65 is, komt hij op een wachtlijst te staan van minimum 6 jaar, vooraleer hij een aangepaste rolstoel krijgt. Wij hebben in onze resolutie aan de Vlaamse regering gevraagd om hier een oplossing voor te zoeken. De resolutie hebben wij drie jaar geleden ingediend. Als wij de evolutie op het terrein van personen met een handicap nagaan – ik denk dan aan het persoonsgebonden budget -, is een dergelijke regeling in tegenspraak met de federale antidiscriminatiewet, en ook met onze Vlaamse beleidsopties.

De heer Guy Abrahams, voorzitter van het Vlaams Fonds, verklaarde bij zijn aantreden dat over de terugbetaling van rolstoelen al enige beroering was geweest. Hij stelde dat dit punt een van de beleidsprioriteiten zou zijn. Wat de aantallen betreft, is het rolstoelprobleem beperkt. In bijna alle gevallen betaalt het Vlaams Fonds de rolstoel volledig terug. Voor de mensen die niet worden terugbetaald, blijft het een groot probleem. Dat moet worden opgelost.

Van Cleuvenbergen

Mevrouw de minister, hoe zult u deze problemen oplossen ? Kunt u mij de stand van zaken op het terrein meedelen ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Het klopt dat op 7 mei 2003 een vereenvoudigde procedure is ingevoerd voor de toekenning van hulpmiddelen. Er zijn nieuwe afspraken nodig over de nomenclatuur. De permanente overlegstructuren moesten dit probleem oplossen. Wij hebben daarover overleg gehouden. Er is een koninklijk besluit dat een technische werkgroep opricht, en de inhoudelijke werkzaamheden zijn al opgestart.

Er zou tot achtmaal toe gesproken zijn over deze vereenvoudigde formule. Die uitspraak laat ik voor rekening van de heer Frank Vandenbroucke en mevrouw Greet Van Gool. De streefdatum van 1 oktober 2003 is echter niet gehaald. Het overleg is nog niet afgerond, al werkt de Vlaamse Gemeenschap loyaal en constructief mee.

De gehandicaptenverenigingen worden effectief betrokken en worden geïnformeerd. Zij hebben adviesrecht, maar geen beslissingsrecht zoals u stelt. Dat er blijkbaar in de onderhandelingen slechts een zuiver medisch model wordt gehanteerd en niet voldoende met de woon- en leefomstandigheden rekening wordt gehouden, zal ik als aandachtspunt meenemen. In het Vlaams beleid worden leefomstandigheden altijd mee in ogenschouw genomen. Met het persoonsgebonden assistentiebudget zijn mogelijkheden geschapen. De keuze voor een bepaalde rolstoel heeft inderdaad ook met de leefomstandigheden te maken en niet alleen met een medische noodzaak. Ik onthoud de opmerking en zal dat aandachtspunt vanuit de Vlaamse Gemeenschap in het overleg op tafel brengen.

De nieuwe nomenclatuur moet zorgen voor een betere en frequentere terugbetaling, maar dat zal niet zorgen voor een volumestijging, aangezien wij nu al voor de opleg instaan. De onrust bij de gebruikers is dus relatief. Rolstoelgebruikers zullen in de toekomst rekening moeten houden met ongeveer een gelijkaardige terugbetaling.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik citeer mevrouw Van Gool over de voordelen van de gebruiker door de nieuwe regelgeving : 'Ten eerste, een rolstoel aangepast aan de medische toestand en aan de leefomstandigheden ; ten tweede, een uit-

breiding van de nomenclatuur, zo zullen er meer types rolstoelen worden terugbetaald.'

Zelf wil ik nog de aandacht vestigen op de 65+-regeling. De sector tilt hier zwaar aan omdat de belofte al zo vaak is gemaakt.

Minister Adelheid Byttebier : Dat voordeel op het federale vlak wordt op dit ogenblik voor een Vlaams gebruiker door het Vlaams Fonds opgevangen. Dat zorgt voor de opleg. Ik zal het voor alle zekerheid nagaan.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De procedures daarvoor zijn onnoemelijk zwaar.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de toekomst van de openbare psychiatrische ziekenhuizen in Geel en Rekem en het UZ Gent in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de toekomst van de openbare psychiatrische ziekenhuizen in Geel en Rekem en het UZ Gent in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het decreet Beter Bestuurlijk Beleid werd net voor het reces goedgekeurd. Het stelt het primaat van de politiek centraal en wil een aantal zaken verduidelijken. Er zou namelijk telkens één minister bevoegd zijn voor één domein. De administratie zou meer beleidsondersteunend werken, waardoor alle kabinetten kunnen worden afgeslankt.

De beleidsdomeinen zullen worden bijgestaan door een adviesraad. Een aantal zaken zullen autonoom worden georganiseerd. Zo kunnen wij spreken van het externe verzelfstandigde agentschap, waarbij het Vlaams ministerie Welzijn en Volksgezondheid zal worden opgericht, namelijk het nu bestaande OPZ Geel en het OPZ Rekem.

Van Cleuvenbergen

Mevrouw de minister, ik weet niet goed of ik het UZ Gent daaraan moet koppelen. Het UZ Gent wordt immers ook gekoppeld aan het departement Welzijn en Volksgezondheid, en dat lijkt me ook logisch : een ziekenhuis heeft toch in de eerste plaats als opdracht te zorgen voor mensen. In andere documenten staat dan weer dat het UZ Gent niet zou overgaan naar Welzijn en Volksgezondheid maar bij Onderwijs zou blijven.

Voor heel wat onderhandelingen met de federale regering worden deze drie ziekenhuizen steeds geconfronteerd met dezelfde problematiek. Zo vergen de ligdagprijzen in ziekenhuizen specifieke onderhandelingen. Wanneer men dan zegt dat het logisch is dat er één minister is voor alle beleidsniveaus, dan lijkt het me ook logisch dat het UZ Gent bij Welzijn en Volksgezondheid wordt ondergebracht.

In deze commissie zijn we beter vertrouwd met de situatie in de ziekenhuizen van Rekem en Geel omdat ze al jarenlang worden gesubsidieerd door Welzijn en Volksgezondheid. Het psychiatrisch ziekenhuis van Geel houdt zich specifiek bezig met de psychiatrische gezinsverpleging, het ziekenhuis van Rekem met de psychiatrische forensische zorg.

Deze ziekenhuizen fungeren niet op zichzelf, ze behoren tot een zorgcircuit in hun regio. Het is dan ook heel belangrijk dat we weten hoe dit zal gebeuren. Ze zitten bijvoorbeeld allemaal in een aantal VZW's die vaak zijn opgericht met privé-partners. Het kan gaan over vormen van beschermd wonen, over centra geestelijke gezondheidszorg of over andere zaken. Gewoonlijk gaat het om VZW's met een budgettaire inbreng van elke partner. Er moet ook een begroting van die VZW's worden opgemaakt . Ik heb daar toch wel vragen bij.

Mevrouw de minister, het lijkt me zinvol dat u wat uitleg geeft over de samenwerking tussen de twee psychiatrische ziekenhuizen en over de afstemming van hun beleid. Vooral het personeel dat niet rechtstreeks is ingeschakeld bij de zorg voor de patiënten, maar een administratieve of logistieke job heeft, maakt zich daarover zorgen. Wanneer die jobs worden samengevoegd in één centrum, dan zullen waarschijnlijk een aantal banen sneuvelen en zullen er herstructureringen nodig zijn. Er zijn ook nog steeds verschillen in statuut en loon tussen de verschillende ziekenhuizen. Ook die moeten op elkaar worden afgestemd.

Mevrouw de minister, hoe ziet de toekomst van de twee psychiatrische ziekenhuizen eruit ? Waarom wordt het UZ Gent niet ondergebracht bij Volksgezondheid ? Hoe kan het beleid van de drie ziekenhuizen op elkaar worden afgestemd ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mevrouw Van Cleuvenbergen, uw vraag over het UZ Gent verbaast me omdat de Vlaamse regering al op 19 april 2002 heeft beslist dat het UZ Gent buiten de scope van het BBB valt en ingedeeld blijft bij het departement Onderwijs.

Wat de instellingen of ziekenhuizen betreft die wel onder het BBB vallen, hebt u het terecht over de twee psychiatrische ziekenhuizen van Geel en Rekem. Deze twee ziekenhuizen hebben een heel eigen werking. De vraag is dan ook of we beter af zijn wanneer we ze op een hoop gooien. In het kader van het BBB heeft de Vlaamse regering beslist een nieuw agentschap op te richten, het VAGG of het Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg.

Daartoe is een ontwerp van oprichtingsdecreet opgesteld, waarin onder meer de missie en de kerntaken van het VAGG zijn opgenomen. Het is de bedoeling dat het agentschap uitgroeit tot een solide en stabiele organisatie die inzake geestelijke gezondheidszorg actief kan zijn in heel Vlaanderen en Brussel. Het VAGG krijgt een aantal specifieke taken. Dat zijn taken die een openbare inbedding vereisen zoals forensisch werk of die bepaalde opties uitvoeren voor bepaalde doelgroepen zoals probleemjongeren.

Ik heb nog overwogen om daar andere ziekenhuizen dan de psychiatrische ziekenhuizen van Geel en Rekem in op te nemen. Dat moet in de toekomst nog verder worden overwogen. Het is de bedoeling te beschikken over een echt netwerk van openbare psychiatrische ziekenhuizen.

Wanneer de ziekenhuizen van Geel en Rekem zouden worden samengevoegd, dan creëert men een dualiteit en zal er vooral discussie ontstaan over hoeveel middelen en welke opdracht elk ziekenhuis krijgt. Het is de bedoeling dat er wordt samengewerkt, in de geest van het VAGG.

Het is dus de bedoeling dat de twee psychiatrische ziekenhuizen van Geel en Rekem hun erkenning behouden. Ik heb ook gehoord over de onrust die leefde bij het personeel over een eventuele samen-

Byttebier

voeging, maar zij hoeven zich dus geen zorgen te maken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de operationalisering van het armoededecreet

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de operationalisering van het armoededecreet.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, tien jaar geleden verscheen het algemeen verslag van de armoede waarin uitdrukkelijk werd gesteld dat verenigingen waarin armen het woord nemen, beter betrokken zouden moeten worden bij het beleid, om ervoor te zorgen dat maatregelen met het oog op de bestrijding van armoede zo effectief mogelijk kunnen zijn. Verenigingen waarin armen het woord nemen, worden daarom in Vlaanderen financieel gesteund.

Aanvankelijk gebeurde dat zonder decretale regeling, maar op 12 maart 2003 heeft het Vlaams Parlement het decreet Armoede goedgekeurd. Dat moest evenwel nog worden geoperationaliseerd door besluiten van de Vlaamse regering. Op 18 juli werd het ontwerp van besluit goedgekeurd, en het is op basis van die tekst dat ik mijn vraag stel. Daarin staan immers aardig wat zaken die moeten gebeuren.

De mensen die tijdens de vorige zittingsperiode in deze commissie actief waren, toen we de commissie ad hoc Armoede en sociale uitsluiting oprichtten, hebben ervaren dat samenwerking met mensen die in armoede leven traag moet verlopen. Ze moeten voldoende met zichzelf bezig kunnen zijn. Die verenigingen hebben eigenlijk een emanciperend doel.

In het voorliggende ontwerp van besluit lezen we in de eerste plaats meer over het Vlaams Netwerk dat zal worden opgericht als een koepel – al mag ik dat woord niet gebruiken – waarbinnen de bestaande verenigingen worden samengebracht. Het is dat Vlaams Netwerk dat zal overleggen met de minister. We lezen ook dat dit zal gebeuren in elk beleidsdomein van de Vlaamse regering. In elk beleidsdomein moet er minstens tweemaal per jaar een vergadering plaatsvinden met het Vlaams Netwerk.

Dat betekent dat ze elk jaar tweemaal bij elk ministerie moeten komen, en vervolgens moeten terugkoppelen naar de sector, waar het allemaal nog eens zijn weg moet volgen. Ik vrees dat u de sector daarmee veel te zwaar belast, niet de professionele armen, maar wel de echte armen.

Er moet ook een pak verslagen worden gemaakt, waaronder meerjarenverslagen, jaarverslagen, enzovoort. Het Vlaams Netwerk moet een VZW worden en krijgt bepaalde aspecten als opdracht die volgens mij behoren tot de verantwoordelijkheid van een regering en niet tot die van een netwerk. Zo staat er bijvoorbeeld in dat het netwerk onderzoek en ontwikkeling in verband met armoedebestrijding moet stimuleren, en dat de armen daarbij moeten worden betrokken.

Verenigingen waarin armen het woord nemen moeten ingevolge het decreet allemaal VZW's worden. Ik heb aan uw voorgangster al gezegd dat dit niet zal werken, want er zullen hooguit twee verenigingen overblijven die aan de normen kunnen voldoen. Al de rest zal weer uit de boot vallen.

Ze moeten ook een jaarprogramma hebben. Hun opdracht is armen te verenigen, armen het woord te geven, te werken aan maatschappelijke emancipatie van armen – waarmee ik het geheel eens kan zijn –, te werken aan de verandering van maatschappelijke structuren – waarmee ik gedeeltelijk akkoord kan gaan –, een dialoog te realiseren met de samenleving en het beleid – waarmee ik eveneens gedeeltelijk akkoord kan gaan – en te blijven zoeken naar armen – waarmee ik volledig akkoord kan gaan. Daartoe moeten ze samenkomsten en ontmoetingen van armen en niet-armen organiseren, geëigende methodieken gebruiken, informatie en vorming aanbieden, thematisch werken aan maatschappelijke structuren, dialoogwerkgroepen opzetten, enzovoort.

Mevrouw de minister, ik heb altijd in de commissie voor Cultuur de besprekingen gevolgd van de decreten op het socio-cultureel werk. Zelf had ik na-

Van Cleuvenbergen

mensen onze fractie een voorstel van armoededecreet ingediend, waarin ik de socio-culturele verenigingen tot model had genomen. Dat is immers basiswerk dat we in Vlaanderen redelijk goed kennen, en waaraan een aantal eisen wordt gesteld, maar niet te zwaar, juist omdat de kerntaak ook daar de emancipatie van mensen is in de meest brede zin van het woord. Blijkbaar zijn we van verenigingen waarin armen het woord nemen een heel nieuw circuit aan het maken, wat eigenlijk niet de bedoeling kan zijn. Bovendien maken we het al te zwaar.

Deze maand werd hierover op initiatief van de VZW Rimo in Limburg een artikel geschreven, met als titel 'Het decreet met de vraagtekens'. Ze stellen daarin: 'Dit decreet is een stap vooruit, maar toch resten er heel wat vragen en pijnpunten, ook al was het misschien niet de bedoeling van de wetgevers. Toch evolueren we via dit decreet naar de oprichting van een nieuwe sector zonder te overwegen of bestaande structuren niet een aantal taken hadden kunnen overnemen. Verenigingen waarin armen het woord nemen worden daarbij zo goed als gedwongen VZW's te worden, terwijl de ervaring ons leert dat dit soms meer belasting dan voordelen meebrengt. Ook het feit dat men met meerjarenplanning moet werken, past eerder binnen een vorm van strategisch denken vanuit Brussel. Verenigingen waarin armen het woord nemen hebben al de handen vol met denken op jaarbasis.'

Verder luidt het: 'Merkwaardig is ook het feit dat dit decreet nauwelijks of niet verbonden wordt met het vormgeven van het lokaal sociaal beleid, want ook lokale besturen kunnen hun taak hebben in het ondersteunen en begeleiden van verenigingen.' Dat gebeurt ook met sociaal-culturele verenigingen.

De slotzin van de tekst is: 'Het gevaar bestaat nu dat de verenigingen en het samenwerkingsverband meegezogen worden in een molen van papier, plannen maken en vergaderen, en elders bepaalde agenda's. Als dat zou gebeuren, dan betekent het decreet veeleer een achteruitgang dan een vooruitgang.'

Mevrouw de minister, als parlementslid is het mijn taak u namens onze fractie deze bezorgdheid mee te delen. We vragen zeer veel inspanningen van de verenigingen waarin armen het woord nemen en van mensen die in armoede leven. We weten niet hoe de administratie Welzijn dit alles gaat ondersteunen. Ze heeft nu al haar handen vol. Zal ze

sterk genoeg zijn om ook deze sector te ondersteunen?

Bovendien blijft de vraag of het niet de bedoeling is mensen die in armoede leven en hun verenigingen zodanig sterk te maken dat ze in het reguliere beleid terecht kunnen, net zoals migrantenverenigingen. Daar geven we totaal geen aanzetten toe, omdat we te weinig focussen op de regelgeving voor het sociaal-culturele veld.

Mevrouw de minister, is dit volgens u allemaal realiseerbaar? Komt er ondersteuning, en hoe? Zal het gebeuren via een systeem zoals dat van de Cel Gelijke Kansen, waar men gewoon is horizontaal te werken? Ik maak alleen maar een vergelijking. Het mag voor mij best een Cel Armoede zijn, maar ik vind het opzet wel goed. Hoeveel menskracht is er nu al aanwezig bij de administratie om dit alles mogelijk te maken, met respect voor de timing die hierin is voorgesteld – een aantal artikelen gaan volgens het ontwerp van besluit in op 1 november 2003, dus over enkele weken?

Hoe zit het met de onderlinge afstemming van de opleiding tot ervaringsdeskundige en de verdere kansen die deze mensen krijgen via modulair onderwijs? Zijn projectsubsidies mogelijk? Kunnen de middelen waarin voor de verenigingen is voorzien in de begroting van 2003, volledig benut worden op basis van wat al bestaat, of hangt dit af van de plannen die ze volgens artikel 42 van het voorontwerp van besluit moeten maken?

De voorzitter: Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier: Mijnheer de voorzitter, collega's, op de meeste vragen kan ik vrij positief antwoorden.

Er blijft echter een fundamentele vraag. Mevrouw Van Cleuvenbergen, u maakt een vergelijking met het sociaal-cultureel werk en met verenigingen van migranten. Ik zou niet liever zien dan een evolutie naar het reguliere circuit, met verenigingen naast alle andere. Echter, we noemen ook verenigingen van migranten nog steeds 'zelforganisaties', terwijl we onze eigen KAV een 'vereniging' noemen. We geven op die manier die doelgroep een specifieke identiteit.

Hetzelfde gaat op voor verenigingen waarin armen het woord nemen. Tussen het opzetten van zo'n initiatief en het ondersteunen van die verenigingen, waar wel degelijk concreet vraag naar is, en het regulier maken van die verenigingen naast alle andere – vrolijk samen – is nog een heel lange weg af te

Byttebier

leggen. We nemen vandaag echter al de eerste initiatieven om die lange weg te kunnen gaan.

Het ontwerp van besluit dat de uitvoering van het decreet over de armoedebestrijding regelt, zal nog in oktober door de Vlaamse regering moeten worden goedgekeurd. Op 1 januari 2004 kunnen we dan effectief met de uitvoering beginnen, met uitzondering van de aspecten die te maken hebben met de artikelen over de meerjarenplanning. De meerjarenplanning is een opdracht voor het Vlaams Netwerk. De uitwerking van het meerjarenplan is al goed opgeschoten. Wellicht kunnen we het voor eind november indienen. Na de goedkeuring van het meerjarenplan zal een overeenkomst met de Vlaamse regering worden afgesloten.

Bij de redactie van het ontwerp hebben we twee principes gerespecteerd : de eenvoud van de formulering en een minimale administratieve last voor de organisaties. De eisen ten aanzien van organisaties die ervaringsdeskundigen opleiden, zijn beperkt.

In de administratie is er een team van 2,5 voltijds equivalente ambtenaren met armoede bezig. Ze hebben tien opdrachten : het evalueren van het meerjarenplan en het jaarplan van het Vlaams Netwerk ; de financiering van het Vlaams Netwerk ; het opmaken van de overeenkomst met het Vlaams Netwerk ; het voorbereiden, coördineren en evalueren van het permanent armoedeoverleg ; het voorbereiden, coördineren en opvolgen van het Vlaams actieplan voor de armoedebestrijding ; participeren aan de totstandkoming van het nationaal actieplan sociale inclusie ; participeren aan de federale activiteiten rond armoede ; stimuleren en opvolgen van het wetenschappelijk onderzoek ; beoordelen van erkennings- en subsidiedossiers van opleidingsorganisaties voor ervaringsdeskundigen ; het toekennen van voorlopige vergunningen aan caritatieve organisaties voor gratis voedselbedeling.

Er werd gevraagd of dit niet moet gebeuren met steun van de cel Gelijke Kansen. Die cel werkt volgens het principe van de horizontale aanpak. Dat is goed, maar dat leidt dikwijls tot vertraging en een grotere complexiteit. Ons team van 2,5 voltijds equivalente ambtenaren haalt zijn timing, en een

samenwerking met die cel zou dat wat kunnen bemoeilijken.

De afstemming van de opleiding tot ervaringsdeskundige op het onderwijs met projectsubsidies zal ter sprake worden gebracht tijdens het armoedeoverleg. De middelen van 2003 zullen we uitgeven, maar wel volgens het ritme dat de minister van Begroting heeft opgelegd, en met respect voor een constant beleid in 2004. In feite betekent dit dat we vandaag wat worden afgeremd, maar we verwachten dat we in de loop van de maand alles zullen kunnen vrijgeven.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De overheid had de afstemming op de verwachtingen van de verenigingen gemakkelijker kunnen realiseren. De aanpak die we in ons voorstel van decreet hadden uitgewerkt, was beter. Het is geen goede zaak dat er plaatselijk een VZW moet worden opgericht, met alle formaliteiten van dien.

In een antwoord op een vraag van mevrouw Becq heeft de minister gezegd dat de richtlijnen van minister Van Mechelen geen gevolgen hebben voor haar beleid. Wat ze nu zegt, is iets anders.

Minister Adelheid Byttebier : Ik zal dat nogmaals controleren. Wat de complexiteit betreft, houdt het Vlaams Netwerk zich bezig met de meerjarenplanning. De verenigingen worden daar niet mee belast.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : In de artikelen 21 en 22 van het ontwerp van besluit staan een aantal voorwaarden waar moet worden aan voldaan : deelnemen aan het Vlaams netwerk, opdrachten uitvoeren conform artikel 22, een jaarprogramma opstellen, werken aan de verandering van maatschappelijke structuren, enzovoorts. Dat is toch niet min.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.30 uur.*